

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inzerat.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Izdaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

SCORVENE

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filiale:
Novo mesto.

Bollettino No 1145

Duri combattimenti sul fronte di Sicilia

Due piroscafi, un cacciatorpediniere
affondati; 6 incrociatori, 2 caccia-
torpedinieri ed un grande mercantile
danneggiati — 34 velivoli abbattuti

Quattro cacciatorpedinieri ed un piroscafo di 15.000 tonnellate affondati da sottomarini

Il Quartier Generale delle Forze Armate
comunica:

Il nemico che alimenta continuamente la
sua offensiva con nuovi contingenti e riuscito a
superare la fascia litoranea da Licata ad
Augusta spingendosi verso la zona monta-
na sudorientale della Sicilia ed affacciandosi
alla piana di Catania.

Su tutto il fronte le truppe italiane e ger-
maniche sono impegnate in duri combattimen-
ti.

Nostri reparti aerosiluranti in azioni not-
turne contro le coste della Sicilia orientale
hanno affondato due piroscafi di grosso tonnellaggio ed un cacciatorpediniere e danneggiando sei incrociatori, di cui uno pesante, due cacciatorpedinieri, un grande mercantile ed altro naviglio minore.

In due aerei nel cielo dell'Isola i caccia-
tori dell'Asse abbatterono 11 apparecchi, 12
altri velivoli erano distrutti dalle artiglierie
della Sicilia, quattro da quelle della Sardegna,
sette aerosiluranti da nostre unità in naviga-
zione.

14 nostri aerei non hanno fatto rientro
dalle operazioni della giornata.

Nel Mediterraneo Centrale un sommergi-
bile, al comando del Tenente di Vascello Al-
berto Donata da La Spezia, colava a picco un
piroscafo da 15.000 tonn., un'altra unità su-
bacqua comandata dal Tenente di Vascello Pas-
quale Beltrame da Savona lanciava una salva
di siluri contro una formazione di caccia-
torpediniere dei quali due venivano colpiti: un
terzo sommergibile al comando del Tenente di
Vascello Renato Scandale da Castel Franco
Emilia, silurava un cacciatorpediniere della
classe «Jervis» ed uno della classe «Pearl». I
quattro caccia predetti sono da ritenere affon-
dati.

Il Sommergibile che ha affondato l'incro-
ciatore nell'azione di cui è data notizia il bollet-
tino No. 1145 è comandato dal Ten. di Vasc.
Arcangelo Giliertti da Napoli.

Le vittime delle incursioni su Reggio Ca-
labria e Messina citate dal bollettino di ieri
sono salite per Reggio Calabria a 100 morti
e 55 feriti, e ascendono per Messina a 76 morti
e 2 feriti.

Sovražni nameni z italijanskim šolstvom

Rim, 14. julija. AS. Neki švicarski list raz-
pravlja o mirovnih pogojih, ki bi jih Angleži in
Amerikanci dali Italiji, če bi ta podpisala svoj
konec z vdajo. List priznava, da so razumljivi
vsi pogoji razen tistega o šolskem pouku, ki je
docela nesmiseln.

Na te besede švicarskega lista si dovolju-
jemo pripomniti, da ta pogoj ni prav nič nesmi-
seln. Znano je, da v Združenih državah že dol-
go govore o prenosu šolskega pouka, ki bi jo
bilo treba izvesti v osnih državah. Ta prenosna
naj bi mlade rodove za vselej rešila vplivov
fasistovskega in narodno-socialističnega nauka.

Argentinska zunanja politika

Buenos Aires, 14. jul. AS. Nova argentinska
vlada je dala izjavo, ki kaže, da se bo zunanja
politika Argentine najbrž prilagodila politiki
drugih ameriških držav.

V odgovoru na pismo dr. Guanica, predsed-
nika medameriške komisije za politično obram-
bo, argentinski zunanji minister admiral
Storin zatrjuje, da se argentinska vlada resno
zanima za vprašanje o pomoči, ki naj bi jo
Argentina dajala za varnost ameriške celine.
Omenja, da je vlada že izdala ukrepe, ki pre-
povedujejo skrivno radijsko poročanje. Poleg
tega pravi, da bi argentinska vlada rada za-
čela sodelovati z omenjeno komisijo in je za-
radi tega imenovala polnomočenega ministra dr.
Guillerma de Achavala za argentinskega za-
stopnika v njej. Komisija ima stalni sedež v
Montevideu. Minister pravi tudi, da bo vlada
razpravljala o d. in 17. točki sklepov, sprejetih
na posameriškem kongresu v Rio de Janeiro.
Ta poslednja točka se nanaša na nasprotnikovo
delovanje, nevarnosti Amerike, prva točka pa
priporoča pretrgati diplomatske stike z drža-
vami trojne zveze. Če bodo sklenili, da točke
17. ni mogoče uveljaviti brez uveljavljanja t.
točke, je treba pričakovati, da bo Argentina
pretrgala diplomatske zveze z državami osi.

Lisbona, 14. julija. AS V portugalskem mestu
Cavilha se je v cerkvi zrušil na vernike strop, ki
so ga popravljali. Nesreča se je zgodila ravno te-
daj, ko je bila sveta maša. Trije verniki so bili
ubiti, 23 pa ranjenih.

Hudi boji na siciliskem bojišču

Potopljeni: dva parnike, en rušilec; poškodovani: šest križark, dva rušilca, velik trgovski parnik
Sovražnik je izgubil 34 letal

Podmornice potopile štiri rušilce in 15.000 tonski parnik

Vojno poročilo št. 1145

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil ob-
javlja:

Sovražniku, ki stalno oskrbuje svojo ofenzivo
z novimi oddelki, se je posrečilo prevladati obrežni
zavoj od Licata do Augusta, pomikajoč se proti
gorskemu predelu na jugovzhodu Sicilije in se je
pokazal v ravnini Catanije.

Na vsem bojišču so italijanske in nemške čete
zapletene v hude boje.

Skupine naših torpednih letal so pri nočnih
poletih vzdolž obale vzhodne Sicilije potopile dva
velika parnika in rušilec in poškodovale šest kri-
žark, od teh eno težko, dva rušilca in velik tr-
govski parnik in mnogo drugega manjšega ladjeva.

V letalskih dvo bojih nad otokom so lovci osi
sestrelili 11 letal, 12 drugih letal pa je uničilo top-
ništvo Sicilije, štiri letala je sestrelilo protiletalsko
topništvo na Sardiniji, 7 torpednih letal pa naše
edinice na plovbi.

Štirinajst naših letal se ni vrnilo z dnevnih po-
letov.

Na srednjem delu Sredozemskega morja je
podmornica pod poveljstvom poročnika bojnega
broda Alberta Donata iz La Spezie potopila 15.000-
tonski parnik, neka druga podmornica je pod po-
veljstvom poročnika bojnega broda Pasquale Bel-
trama iz Savone oddala salvo torpedov proti sku-
pini rušilcev, od katerih sta bila dva zadeta; tretja
podmornica pa je pod poveljstvom poročnika bo-
jnega broda Renata Scandale iz Castel Franca Emi-
lia torpedirala rušilec vrste «Jervis» in rušilec
vrste «Pearl». Smatrat je, da so vsi trije rušilci
potopljeni.

Podmornica, ki je potopila križarko, o kateri
poroča vojno poročilo št. 1143, je pod poveljstvom
poročnika bojnega broda Arcangela Giliertija iz
Napolja.

Žrtve poletov na Reggio Calabria in Messina,
omenjene v včerajšnjem vojnem poročilu, so se v
Reggio Calabria dvignile na 100 mrtvih in 53 ran-
jenih, v Messina pa znašajo 76 mrtvih in 2 ranjena.

Tanger, 14. julija. AS. Člani italijanske kolo-
nije so včeraj popoldne zapustili deželo in se podali

Sovjetski protinapadi so se ponesrečili

Siloviti boji pri Orlu — Sovražnik izgubil nad 400 tankov — Angleška
letala so poškodovala aachensko stolnico

Hitlerjev glavni stan, 14. julija. Vrhovno
poveljstvo nemške vojske je objavilo danes
naslednje poročilo:

Močni protinapadi Sovjetov v prostoru pri
Bjelgorodu so se včeraj ponesrečili z naj-
težjimi sovjetskimi izgubami. Šomo v enem od-
seku sta bila 2 sovražna polka popolnoma raz-
bita in mnogo ujetnikov zajetih. Sovražnik je

izgubil v tem odseku tudi včeraj spet nad 200
oklepnih vozil.

V prostoru vzhodno in severno od Orla
so izvedli Sovjeti spet z ojačenimi silami moč-
ne napade. Boji, v katerih sovražnik kljub naj-
težjim izgubam ni dosegel nobenega uspeha,
se trenutno, potem ko so nemške rezerve prešle
k protinapadom, še z veliko silovitostjo nada-
ljujejo. V zadnjih dveh dneh je sovražnik tudi
tukaj izgubil nad 200 oklepnih vozil.

Nemško letalstvo je z močnimi silami po-
seglo v borbe na vzhodni fronti in uničilo šte-
vilna oklepna vozila ter sestrelilo 212 sovraž-
nih letal.

V južni Siciliji so nemške in italijanske
čete še nadalje v težkih bojih s sovražnimi izkra-
nimi četami, ki skušajo napadati iz črte Augusta-
Licata naše postojanke v gorovju in južno od Ca-
tanije. Nemški in italijanski letalski oddelki so
z uspehom nadaljevali svoje neprestane napade
proti britansko-ameriški vojni brodovju in
transportnemu ladjevu. 34 sovražnih letal je bilo
v Sredozemlju sestreljenih.

Oddelki britanskih bombnikov so izvedli v
pretekli noči težak terorističen napad proti mestu
Aachen. V stanovanjskih okrajih notranjega in
starega mesta je nastalo veliko razdejanje. Mnogo
javnih poslopij in kulturnih ustanov je bilo uniče-
nih.

nih. Aachenska stolnica je bila zadeta.
Prebivalstvo je imelo težke izgube. Pri prihajanju
in odletu ter nad mestom je bilo sestreljenih 21
bombnikov.

Kakor poročajo naknadno, je bilo iz skupine
bombnikov, ki je v noči na 13. julij napadla Tu-
rin, pri doletu in odletu od nemške protiletalske
obrambe sestreljenih 11 štirimotornih letal.

Nemška bojna letala so v pretekli noči napad-
la z bombami vseh kalibrov pristanišče in mesto
Huli in vojaško važne cilje ob južni obali Anglije.

Berlin, 14. julija. AS. Nemško letalstvo je vče-
raj silovito napadlo topniške postojanke in sovjet-
ske kolone za oskrbovanje na točkah, kjer najbolj
besni borba med Bjelgorodom in Orlom. Skupine
strmoglavskih letal so tudi večkrat zadele zbirali-
šča čet in strojnišča gnezda ter metalce plamenov.
Uničenih je bilo 71 sovjetskih tankov. Mnogo topov
je moralo umolkneti. Lovci in protiletalsko topni-
štvo je včeraj skupno sestrelilo 103 sovjetska le-
tala, ne da bi Nemci imeli kakršne koli izgube.

Stockholm, 14. julija. AS. Londonski listi pi-
šejo, da je bil napad, ki so ga nemška letala dne
12. julija izvedla nad Londonom, eden najhujših.
Škoda v prestolnici in v nekaterih drugih krajih
Anglije je precejšnja. Vključno izredno obsežni pro-
tiletalski obrambi so nemška letala nad Londonom
več kot pol ure uveljavljala svojo premoč in so na
mesto zmetala mnogo zažigalnih in eksplozivnih
bomb, ki so padle na industrijske naprave.

Ameriški list svari pred optimizmom

Buenos Aires, 14. julija. AS. «New York Times»
objavlja članek o splošnem položaju in pravi, da
dejstvo, da so zavezanci po dolgem času obrambe
prešli v ofenzivo, še ne pomeni zmage. List piše:
«Dasi je Nemčija izpostavljena letalskim napadom
in kljub svojim preteklim izgubam, je ta država še
vedno tako velika, da morajo zavezanci razviti
vse svoje sile, da bi jo premagali. Japonska po-
staja vedno bolj močna, ker izrablja svoje zasede-
ne pokrajine. Potem, ko so se zavezanci izognili
porazu, stoji sedaj pred nalogo, da morajo uničiti
države osi. Edina smernica pa je, da je treba sma-
trati to nalogo za težjo, kakor pa je bila prva.»

Japonci hvalijo sicilisko obrambo

Tokio, 13. julija. AS. Ves tisk piše obsežno o
bojih v Siciliji. Dnevnik «Nairu Simpo» podaja
mnenje japonskih vojaških krogov in pravi, da je
sedanji potek bojev na Sredozemskem morju zani-
miti tudi za vzhodno Azijo. Zdi se, da so opera-
cije na Sredozemskem morju v časovni zvezi z
boji v Rusiji in prav tako s sovražno ofenzivo
proti otokom Rendova, Nova Georgija in Nova
Gvineja. List pripominja, da je sovražnik na vseh
bojiščih sprožil istočasno ofenzivo, ki pa se ji
bodo države trozveze kar najučinkoviteje uprle.
List poveljuje pogum čet, ki branijo Sicilijo.
ga poročila pa dodajajo, da so bile vržene za-
žigalne in eksplozivne bombe na razne kraje,
zlasti še v kantonih Bern, Friburg, Vaud in
Neuchatel.

Neodvisnost azijskih dežel se uvaja

Obljube trojne zveze azijskemu prebivalstvu se uresničujejo

Šonan, 14. julija. AS. Po vojaški zasedbi Bir-
manije, Malajskega polotoka, Nizozemske Indije,
Filipinov je japonska vlada takoj v skladu s svo-
jim programom začela hitro obnovljati te pokrajine.
S tem postavlja japonska vlada temelje za bo-
dočo politično neodvisnost, ki naj tem pokrajinam
omogoči, da bi se same vladale.

Kakor je znano, so bile vse te pokrajine de-
jansko do sedaj gospodarsko izrabljane od 9 mili-
onov evropskih prebivalcev, dasi živi v teh po-
krajinah nad 60 milijonov ljudi. Tujec je nasilno do
sedaj temu prebivalstvu ukazoval, kaj mora sadi-
ti in koliko pridelika mora oddati raznim družbam
in Indiji. Te družbe pa so bile v rokah židovskih
bančnikov v Londonu in v Amsterdamu, domačini
pa sploh niso smeli imeti nobenega deleža pri teh
dohodkih.

Neodvisnost Malajskega polotoka je sedaj
proučev, uvaja se neodvisnost Filipinov, ki so bili
do sedaj v ameriškem suženstvu in gibanje neod-
visnosti se širi na Javo. V Diakarti je bilo posve-
tovanje japonskih vojaških guvernerjev na Javi in
na tej konferenci so obravnavali upravne ukrepe,
ki naj omogočijo prebivalstvu sodelovanje pri vo-
dstvu zadev. Doba anglosaškega suženstva je mimo

in obljube trojne zveze temu prebivalstvu se ures-
ničujejo.

Švicarski protest v Londonu

Bern, 14. julija. AS. Uradno je bilo objavljeno,
da je bilo švicarskemu poslanstvu v Londonu na-
ročeno, da naj z vso odločnostjo protestira proti
novim hudim kršitvam švicarske nevtralnosti. Mnogo
angleških letal je v noči od 12. na 13. julij pre-
letelo švicarsko ozemlje. Poslanstvo mora zahtevati
povračilo škode, ki so jo prizadejale bombe,
te bombe so angleška letala metala na švicarsko
ozemlje.

Knox o nevarnosti podmorniške vojne

Lizbona, 14. julija. Polkovnik Knox, ameriški
mornariški minister, je izjavil, da so se sicer ame-
riške pomorske izgube v maju in v juniju zmanjšale.
Toda podmorniška vojna pripravlja še mnogo pre-
senečenj Združenim državam. Amerika se mora
namreč bojevati proti zelo žilavemu nasprotniku.
(RR.)

Usoda zapuščenih krivih prerokov

V enem izmed zadnjih skrivnih listov, ki jih izdaja ne manj skrivna »svobodilna fronta« si je dal »tovariš« Boris Kidrič duška v članku, s katerim si je privoščil skupino ljudi, ki jih imenuje »sredino«.

Njegov izliv je znak prikritih jeze, ker ti ljudje niso hoteli sodelovati z OF. Medtem ko bi rad dokazal s frazami neodpornost tega protikomunističnega gibanja, ne doseže drugega, kakor da odkrije svojo zavist proti vsem tistim, kateri niso hoteli vezati svoje usode z usodo komunističnih banditov. S to jezo in s temi argumenti, s katerimi bi rad potrdil svoje teorije, pa Kidrič samo dokazuje, da so komunisti že osamljeni in da bodo tak ostali in da ima protikomunistično gibanje ljudi iz sredine vpliv, mimo katerega komunisti ne morejo iti. Če ne bi bilo tako, ne bi bilo potrebno, da je Kidrič vzel pero v roke in napisal ta izliv kolovodje, kateremu nečisto ostati v rokah niti poveljstva.

Kidričovo pisanje je polno protislovij in tako ravno na političnih mislih, da potrjuje načelo, po katerem se ni dovolj, če se nekdo postavi na vodilno mesto neznanega krdeca, ampak mora biti tudi inteligenten; in Kidrič se v tem članku, ki ima na koncu celo podpisano njegovo ime in priimek niti najmanj ne trudi, da bi se bralcem vsaj takšen zdel. Potem, ko je dokazal, da je gibanje »sredine« bilo že od začetka protinacionalno — seveda v smislu, kakor to razumejo slovenski komunisti — odkriva celo, da je to sredina OF hoteli pritegniti k sodelovanju in da se je zato, da bi jo pripravila k pristopu, močno trudila.

Toda, če je bila sredina protinacionalna, če ni hotela kakor komunisti zbrisati Slovencev iz zgodovine zato, da bi izročila »očističeno« Slovenijo boljševiški Rusiji — to se namreč po Kidriču pravi biti naroden — zakaj potem takšni napori, vpreči sredino v svoj voz. Če je ta sredina, kakor pravi, tako zelo brezposlombna in ne uživa nobenega ugleda, zakaj

potem tako vpitje in tolikšno razburjanje proti tistem, ki jo sestavljajo.

Odgovor je takoj dan: OF že čuti, da je osamljena in da ne predstavlja nič več drugega kakor internacionalni komunizem; čuti, da slovenski narod, razen majhne manjšine, ki ne more nič izgubiti, ker je že izgubila prav vse s častjo vred, ni z njo in jo sovraži kot povzročitelja vsega gorja.

Ljudstvo ve, da nastopov OF ne vodijo plemenita čustva, ampak samo sovraštvo do vsega, kar predstavlja njegovo duhovno dediščino: vero, družino in izročila.

Ljudstvo ve, da bi sovjetska republika v Sloveniji predstavljala le ruševine in žnede, najhujše suženjstvo, da bi pomenila odpoved vsakršni blaginji, in bi prinesla trpljenje, boleznin in smrt. Iz prav teh razlogov noče nihče, ki še ni moralno in gmotno popolnoma uničen, poznati »tovariš« Kidriča in noče pristopiti v njegove vrste in prav zato različne stranke nečisto nič slišati ne o njem, ne o njegovi pajdahi.

Protikomunistična milica še ni izgubila svojega ugleda, je simbol ljudske volje, obračunati s komunizmom zato, da se rešijo izročila, družina, slovenska čast.

Protikomunistična milica je sestavljena iz kmetov, iz težakov, iz delavcev tistega naroda, ki ga je hotela OF prevariti, ki pa je po pridobljenih izkušnjah uvidel brez pomislekov, kakšno pot se mu obeta.

Kidrič končava svoje pisanje govoreč o »jasnih« in »slavnih« ruskih zmagah. Naj rajši molči s takimi poskusi. Saj se ga nihče ne boji. Če bi bila ruska vojna poročila resnična, bi danes morali boljševiki stati ne samo v Berlinu, ampak že na atlantski obali.

V eni sami točki ima Kidrič prav: tam, kjer pravi, da srednje poti ni. Res je, kdor ni z njim, je proti njemu. In proti njemu so se dvignili vsi Slovenci, ki imajo še svojo glavo.

Blagoslov nove cerkvice v Novivasi

V nedeljo 27. junija smo imeli pri nas lepo slovesnost blagoslovitve nove cerkvice sv. Vida v Novivasi. Ta vas je najmanjša podružnica v obširni ješanske fare. Steje le osem hiš in do sedaj ni še imela svoje cerkvice, kakor jo imajo vse druge vasi. Pač so si želeli vaščani in si tudi prizadevali že več let, da bi prišli do kapelice vsaj, če ne do cerkvice. Letos pa se je kljub težkim vojnim časom odločilo vseh osem gospodarjev in enoglasno sklenilo sezidati si malo cerkev v čast sv. Vidu mučencu, ki je že od pradavnih časov zavetnik te vasi. Zanimivo je zapisati to, da je imela pred 250 leti — do tja segajo farne matice — prav tako osem hišnih številk kakor danes. Letos na 2. maja je bil postavljen in blagoslovljen temeljni kamen novi cerkvi, še ne dva meseca potem pa je bila cerkev že sezidana in blagoslovljena. Slovesnost je pričela v farni cerkvi, odkoder je zjutraj odšla procesija proti novi cerkvi. Za križem je šla šolska mladina in Marijina družba s svojo zastavo. Za njo je šlo okoli 60 belooblečenih družic, ki so tvorile tri glavne skupine. Prva skupina pomenjajočo vero z velikim znamenjem križa s trnjem ovenčanim in venci okrašenim, druga skupina božjega upanja s sidrom in tretja z znamenjem ljubezni — srcem. Vse posamezne skupine so obkrožale družice ter nosile v rokah palme, znamenje mučeništva sv. Vida. Za temi so širje fantje iz domače vasi nosili kip sv. Vida. Kip so obkrožale najmanjše družice ter na malih praporčkih nosile

okoli in okoli zelen venec. Za kipom je sledila duhovščina, potem domače oblasti in za njimi nešteto ljudstvo domače fare in tudi iz sosednjih župnij. K slovesnosti je prišel iz Fiume tudi prevzvišeni škof Hugon Camozzo, ki je do Novevasi prišel prav isti čas kakor procesija z druge strani. Takoj po pozdravnih pesmi zavetniku sv. Vidu je prevzvišeni gospod škof obkrožen od enajstih duhovnikov blagoslovil novo cerkev. Po blagoslovu je imel kratek in lep nagovor na zbrano ljudstvo. Po tem nagovoru je imel tudi škof Miha Golob prazniško pridigo. Po pridigi je pričela slovesna sv. maša, ki jo je ob asistenci duhovnikov daroval domači škof, dekan Viktor Perkan. Med sveto mašo in po sveti daritvi so krasno prepevali domači ješanski pevci in še bolj povzdignili lepo slovesnost. Vsa slovesnost se je vršila zunaj pred cerkvico na lepo zgrajenem oltarju, vsem ovenčanim z mlači in venci. Strašno neurje in vihar na predvečer praznika je bil v hipu podrli oltar in mlače, tako da so jih morali vaščani zvečer, ko se je nevihta unesla drugič postavljati. Po slovesnosti je ljudstvo, ki je kljub slabi poti in vremenu, ki je še na praznik grozilo z dežjem vendar v zelo velikem številu prišlo kot na božjo pot sem gori, se posedlo po vrtovih po travi in se krepčalo s seboj prineseno hrano, čakajoč še popolnanske službe božje. Vse slavlje je poteklo v znamenju vere in molitve, ki jo je ljudstvo pokazalo z lepim obnašanjem in veliko udeležbo.

Gospodarstvo

Nagrada zmagovalcev v delovnih tekmah

Tiskovni urad pokrajinskega dopolnora sporoča:

V nedeljo 18. t. m. ob 11. uri bodo na sedežu pokrajinskega dopolnora (Tabor) nagradjeni zmagovalci v delovnih tekmah.

Prvi trije zmagovalci vsake tekme bodo morali biti točno ob napovedani uri v določenem prostoru.

Razlastitev tujih delničarjev v Romuniji. V Romuniji je bil izdan poseben zakon, po katerem je mogoče razlastiti določene vrste delnic in podobnih načinov gospodarske soudeležbe. Razlastitev pride v poštev, kadar je večina delnic v rokah tujih državljanov, katerih države so kaj podobnega storile proti romunskim delničarjem. Razlastitev pride dalje v poštev tudi, kadar se družbe pregreše z nedovoljenimi deviznimi kupčijami, z oduševstvom ali s prikrievanjem inozemskih ali judovskih gospodarskih koristi. Odredba velja tudi za tista podjetja, ki so tri četrtine svojih proizvodov že skozi pet let dobavljala državi.

Romunija kupuje poljedelske stroje v Nemčiji. Po dogovoru z Nemčijo je nakupila Romunija za svoje poljedelstvo 1050 traktorjev, 21.000 plugov,

2300 strojev za okopavanje, 100 posebnih plugov za traktorje, 3500 bran, 21.000 sejalnih strojev in po nekaj sto kosilnih in žetvenih strojev.

Letina v Ukrajini ne bo neugodna, tako je ugotovil na zborovanju te dni generalni komisar v Žitomirju, čeprav je ozimina trpela podobno kakor prejšnje leto zaradi neugodnega vremena. Vendar je bila škoda manjša in je tudi pomladansko vreme bilo ugodnejše. Tudi sadovnjaki in vinogradi obetajo dober donos.

Racionalizacija v izdelovanju šivalnih strojev za domačo gospodinjstvo. Nemški državni pooblaščenec za izdelovanje strojev je razveljavil dosedanje odredbe o racionalizaciji pri izdelovanju šivalnih strojev in odredil, naj se odlej izdelujeta le dve vrsti šivalnih strojev za domačo gospodinjstvo uporabo. Prvi model je navadni šivalni stroj, ki gre najhujše za izvoz, drugi pa je tako imenovani pogrežljivi šivalni stroj. Šivalne stroje lahko nabavljajo samo žrtve letalskih napadov, ki imajo veliko število otrok in podobno prizadeti.

Novi poskusi z riževimi nasadi na Hrvaškem. Na Jaspolju pri Brodu in v dolini Neretve pri Opunu so letos vnovič poskusili nasaditi riž. Ker je namakanje nasadov lahko izpeljati in ker je podnebje toplo, je prav verjetno, da bodo nasadi uspeli in da bo NDH uspelo povečati pridelek domačega riža.

Rejcem goveje živine

Ljubljanski komisinar Prevoda obvešča vse rejce goveje živine o oddaji živine:

Po novi uredbi o prijavi in zapori goveje živine (Službeni list za Ljubljansko pokrajino, kos 44, z dne 2. junija t. l.) morajo tudi rejci, ki imajo samo eno ali dve glavi goveje živine oddati 30% od vse prijavljene teže svoje goveje živine. Zato bodo morali ti rejci Prevodu oddati vsa teleta. Če pa krava ne bi imela teleta, se morajo trije ali štirje rejci dogovoriti tako, da bodo dali za Prevod vsi skupaj eno odraslo žival in z njo krili obvezo za Prevod vseh treh ali štirih rejcev.

V kratkem vsi rejci dobe od pristojnih občin odloke, koliko žive teže so obvezani oddati Prevodu za leto 1943-44. na podlagi pri zadnjem popisu prijavljene teže. Svetujemo tistim rejcem, ki bodo morali oddati manjše teže, da te oddaje opravijo kolikor je mogoče naglo in čimprej, tako da jim ob koncu obvezne dobe ne bo treba pošiljati strogih pozivov za oddajo. Kdor ima pa živo oddajo Prevodu že pripravljeno, lahko oddajo takoj naznani v kmetijski oddelku mestnega gospodarskega urada v Pucinijski ulici št. 2 ali pa pri pristojni okoliški občini.

Vsa teleta, ki jih rejci nameravajo oddati Prevodu, morajo biti iz občin poslana z rdečim pozivnim in potnim listom mestni klavnic v Ljubljano vsako sredo ob 10 dopoldne. To velja za občine Ljubljana, Log, Brezovica, Dobrova, Jezica, Polje, Dobrunje, Zelimlje, Ig in Tomišel.

Zaradi netančnega pregleda stanja goveje živine bodo rejci po novi uredbi morali takoj od dneva popisa živine dalje v 10 dneh Prevodu s posredovanjem pristojnih občin javljati vsako spremembo stanja goveje živine, torej telitve, pogine (s priloženim živnozdravniškim potrdilom), prodaje, nakupe — skratka vse spremembe števila goveje živine.

Po čl. 8 nove uredbe o prijavi in zapori goveje živine je prepovedan sleherni odgon goveje živine iz občine brez odobritve občinskega preskrbovalnega urada. Ta urad pa sme prodajo živine dovoliti šele tedaj, ko se je po pristojnem komisinarju Prevoda prepričal, da je prodajalec Prevodu za tekoče leto že oddal vso predpisano težo. To se bo praktično izvajalo tako, da bodo občine v seznam zapisale obvezo prodajalca, da bo tako ob prvem pozivu Prevoda ali občine oddal vso predpisano težo goveje živine za Prevod. Na podlagi te pismene obveze prodajalca sme občina šele dati živinski potni list. V takih primerih, kjer ima prodajalec malo živine, pa bi zaradi njene prodeje ne mogel kasneje kriti obvezne oddaje, se mora obvezati kupec, da bo on Prevodu oddal 30% prijavljene teže kupljene živali na račun prodajalca.

Živinske potne liste za prodajo goveje živine na področju ljubljanske občine izdaja mestna klavnica, toda samo na podlagi pismenega dovoljenja komisinarja Prevoda, ki se rejci pri njem obveže, da bo na prvi poziv oddal vso predpisano težo za Prevod. Komisinar Prevoda uraduje v kmetijskem oddelku mestnega gospodarskega urada v Pucinijski (prej Knaflijev) ulici št. 2.

V okoliških občinah dobe rejci živinske potne liste pri svojih občinah enako samo na podlagi pismenih obvez za oddajo Prevodu.

Opozarjamo vse, da člen 9 te uredbe za njene kršitelje predpisuje kazen od 500 do 5000 lir globe ali zapor do dveh mesecev.

Sodbe vojaškega sodišča

Vojaško sodišče v Ljubljani je sodilo te dni samskega Kosca Ivana, roj. v Podutiku pri Ljubljani 7. I. 1921 in tam stanujočega. Kosce Ljubljani 7. I. 1921 in tam stanujočega. Kosce Ivan je bil obtožen: a) da je v noči od 12. na 13. julij 1942 z drugimi nepoznanci nasilno odvedel in vzelo osebnih svobod Bajd Josipini, Bajd Franciški in Bajd Alči; b) atentata proti varnosti države, ker je izvrševal sabotažna dejanja; c) članstva v prevratniški družbi; d) članstva v oboženi tolpi; e) nošenje orožja in streliva brez oblastnega dovoljenja; f) ogrožanja življenja članov oboženi sil in g) atentata na javna prometna sredstva. Sodišče je priprtega Kosca Ivana spoznalo krivega prve, druge, tretje točke, od nadaljnjih štirih pa ga je oprostil zaradi pomanjkanja dokazov. Obsojilo ga je na dosmrtno ječo z vsemi pravnimi posledicami.

Vojaško sodišče je te dni sodilo Antona Šimenca, ki se je rodil 19. IX. 1915 v Oševanu in ki je stanoval v Metliki, kjer je bil občinski tajnik. Obtožen je bil, da je sodeloval v prevratniški družbi in da je sodeloval v oboženi tolpi. Sodišče ga je spoznalo za krivega in ga je obsojilo na dosmrtno ječo z vsemi pravnimi posledicami.

Te dni je vojaško sodišče sodilo Stareta Avgusta, ki se je rodil 26. VII. 1918 v Zalogu in je tam stanoval, ter Smrekarja Ludvika iz Podlipoglava in tam stanujočega, rojenega dne 19. IX. 1918. Oba sta bila obtožena a) da sta rušila javno varnost; b) da sta sodelovala v prevratniški družbi; c) da sta sodelovala v oboženi tolpi; d) da sta nosila orožje in strelivo brez oblastnega dovoljenja; e) da sta ogražala pri Srednji vasi 4. aprila letos življenje pripadnikov oboženi sil, ker sta se udeležila napadov na protikomunistično milico. Sodišče je spoznalo oba kriva vseh obtožb razen prve in zadnje in ju je obsojilo na dosmrtno ječo z vsemi pravnimi posledicami.

Andrej Anton

Kako postanem javen delavec

CETIRTO POGlavJE

Spoznavanje ljudi

Pogoj za poznavanje ljudi

Na splošno se ne bi mogli pohvaliti, da je naše poznanje ljudi posebno temeljito. Resnično poznanje globin človeške duše, ki bi nam odkrilo meje in možnosti dobrega in slabega v človeku, se odmakla naši vednosti in je znano le Bogu. V mladih letih se navadno zgodi, da vrednost ljudi precejšujemo, ne le po njihovi veljavi, ampak tudi po silah, ki mislimo, da tiče v njih, a v kasnejših letih nas večkrat zanese v drugo skrajnost, da postanemo do ljudi brezbižni. Pravo pa zadene tisti, ki vrednost ljudi ne precejšuje, — kar vodi prej ali slej do razočaranja, — pa tudi ni brezbižen za njih usodo, — kar more biti le trdo, sebično srce. Veliko poznanje ljudi si pridobi tisti, ki jih ljubi: a ne kot neka zvišena, popolna bitja, pač pa bitja, ki so poklicana k zvišenemu in plemenitemu življenju. Kdor ljudi ljubi in jim vedno dobro hoče, more ljubiti človeka kljub velikim napakam in nepopolnostim, ki jih na njem opazuje, ali recimo: ravno zaradi njegovih napak in zablod. Kajti ljubezen tu na zemlji čuti nagnjenje in potrebo, da pomaga, rešuje, dela dobro...

Nesebična ljubezen je torej prvi pogoj za globlje poznanje ljudi. Kdor od ljudi veliko zase pričakuje, jih bo vedno motril pod vidikom svojih lastnih interesov, in kdor nujno potrebuje njihove pomoči, se jih bo bal in trepetal za njih naklonjenost. Za stvarno presojo ljudi je torej potrebna gotova gospodarska pa tudi duhovna neodvisnost. Le kdor je v srečnem položaju, da more za ljudi kvečjemu kaj dobrega storiti, ne da bi zaradi tega pričakoval plačila in uslug, jih bo lahko brez strahu in brez pretiranega nagnjenja spoznaval takšne, kakor v resnici so. Potem jih bo tudi od njihove najslabše strani mogel prenašati, ne da bi jih pričel mrziti ali prezirati. Brez ljubezni pa vsako globlje poznanje ljudi največkrat vodi v prezir in brezbižnost do človeške družbe, pogosto tudi naravnost v pesimizem.

Zaradi tega ni veliko vredno proučevanje ljudi, ki ga vodijo tako imenovani »humanitarni« nagibi, ali pa, če hoče kdo ljudi spoznavati za svoje sebične, koristolovske namene. Ljudi je treba spoznavati in proučevati zaradi njih samih, da jim tako moreš tem več in tem bolj koristiti. Najbolj točno presoja ljudi tisti, ki pri njih ničesar za sebe ne išče.

Res pa je, da so takšne lepe ljubezni zmožni le tisti, ki so se zasedali v Bogu. Pravo razmerje do sočloveka in veselje nad ljudmi brez sebičnih postranskih namenov je šele takrat mogoče doseči, kadar je ljubezen do Boga naša prva in največja ljubezen. Brez tega se človek človeka ali boji ali pa ga ljubi iz sebičnih namenov, ker je ljubljen in ker pričakuje, da se mu bo ljubezen vračala. Prav tako se najprimernejša občejanja z ljudmi, o čemer bomo kasneje govorili in ki sloni na njihovem poznanju, ne bomo naučili, če bomo pogosto v stiku z ljudmi, kakor mnogi zmotno mislijo, temveč ako bomo veliko občevali z Bogom. Kdor živi z Bogom, se polagoma navadi gledati na stvari in na ljudi s pravičnim božjim očesom, ki pusti, da njegovo sonce sijane na dobre in hudobne. Brez trdnega zaupanja v Boga božidal na ljudi in boš nujno doživljal razočaranja.

Kdor hoče imeti velik vpliv na ljudi in jih osvoboditi, jih mora rad imeti. Več mora nanje misliti in na njihovo dobrobit, kakor pa na svojo korist. Če bo iskal svojo korist, bo moral kmalu spoznati, da imajo ljudje izredno tanko razvit čut za sebičnost, do katere čutijo notranji odpor. Tudi preprosti in neuki ljudje navadno v tem pogledu hitro človeka pravilno presodijo.

Po čem spoznaš ljudi

Veliko je načinov, s katerimi vsak človek hote ali nehoti razodeva svoj značaj. Izpostavljani smo neprestano opazovanju okolice, ki si polagoma o nas ustvari svoje dobro ali slabo mnenje. Sicer ne bomo trdili, da ljudska sodba vedno pravo zadene, ko vemo, da se večkrat tudi moti. Toda na splošno moramo reči, da je ustaljena ljudska sodba o kakem človeku težko popolnoma pogrešna in je zato nek činitelj pri spoznavanju ljudi. Posebno se redko zgodi, da bi o dobrem človeku imel svet prav do zadnjega zmotno sodbo. Ljudje, ki delujejo v javnem življenju sicer doživljajo, da jih ljudstvo enkrat kuje v nebo, a drugič pošilja k vragu, kakor pač valovi njegova nestalna naklonjenost, toda mimo trenutnih mnenj se sešamos o vsakem javnem delavcu le ustvari ljudska sodba, in sicer v vseh političnih taborih, ki precej pravilno izluči njegovo resnično vrednost.

Vremenska napoved. 15. julija (četrtek):

pretežno jasno, podnevi vročina.

16. julija (petek): isto.

Ta načrt je začel Stolipin uresničevati že takoj v letu 1906, kljub divjemu odporu desnice in leve. Za levičarske stranke je taka sprememba agrarnega sistema uničevala vse njihove up, kajti smatrale so smire kot prvo celico bodočega kolektivizma. Konservativci pa so z grozo gledali uničenje občinskega sistema, ki je že toliko stoletij bil podlaga vsega življenja na deželi. Tudi ti so se zavedali, da bi taka gospodarska preobnova popolnoma spremenila miselnost kmetijskega ljudstva, toda vpraševali so se, če bi ta sprememba bila dobra. Kakor smo že videli, mistika o »mužiku bogonosecu« ni bila caričina iznajdba. Bila je del nacionalistične ideologije, ki je imela mnogo pristašev, ki so se bali, da bi jo kdo skušal uničiti.

Od vseh vprašanj, ki so nastala zaradi Stolipinove agrarne reforme, omenjamo samo tiste, ki imajo kakršen koli stik z idejnimi spori, kajti samo ta so zanimala carico. Gospodarska stran te reforme ji je ostala tuja, ker pač ni poznala gospodarskega položaja dežele. Sicer pa bi s prezidrom odklonila vsako misel na prednost gospodarskih vprašanj v načrtu, ki je stremel za ureditev razmer v državi. Ni se mnogo brigala za vprašanje, v kakšnih okoliščinah

64 kmet obdeluje zemljo. Zanj je bila važna samo duhovna vez, ki je družila zemljo s človekom, ki se je sklanjal nad njo, miselnost tega človeka, ki je živel v skupnosti z naravo in po njej z Bogom. Dobro je vedela, da je kolektivna posest ohranila v kmetu neizbrisnost in nagon k nomadskemu življenju; toda prav ta nagon je nagibal kmetško ljudstvo k temu, da so se podajali v velikih trumah na dolga romanja. V caričinskih obeh pa je tak romar bil mnogo večje važnosti, kakor pa kmet, ki je bolj mislil na svojo njivo kot na svojo dušo. Bilo je torej več psiholoških razlogov zaradi katerih je carica bolj verjela Stolipinovim evrazičnikom, kakor pa njegovim prijateljem. Še bolj pa je postala nezaupna do njega potem ko je spoznala, da Rasputin, katerega je sprejel, kakor smo že omenili, na carjevo željo, ni naredil nanj ugodnega vtisa.

Car je poslal Rasputina k ministarkemu predsedniku predvsem z namenom, da bi mu ozdravil bolno hčerko. Dva meseca pred Rasputinovim prihodom je bil izvršen na Stolipina terorističen napad. Atentatorji so pogrnili v zrak ministrovo vilo. Kakih trideset ljudi je bilo ubitih in med številnimi ranjenimi sta bila tudi dva ministrova otroka. Posebno ena izmed ministrovih hčerk je bila prav hudo ranjena. Razumljivo je, da sta vladarja posvetila vso pozornost ministru, ki ga je nesreča tako hudo zadela v njegovih najdražjih in ki je tudi sam komaj ušel smrti. Da bi bil v bodoče bolj varen, mu je car oddal stanovanje v carski palači, kamor se je minister preselil z vso svojo družino. Tu je po carjevi želji sprejel Rasputina. Ta obisk pa ni imel nikakega uspeha. Obiskovalec ni naredil nobene dekle nikakega posebnega vtisa. Intuitivno njeno zadržano stanje se ni niti malo obrnilo na bolje. Kar se pa tiče Stolipina, je bil preveč dobrodojen svet, iz katerega je izšel Rasputin, da bi ta kolizija zanimanja. Pozneje je bil prav na nevarnost, ki jo je predstavljal

Rasputinov vpliv. Ob prvem srečanju pa se je omejil na prezirljivo zadržanost, kar pa carici nikakor ni bilo po volji. Ta minister, ki je hotel delati predvsem za narod, ni imel nikakega razumevanja za ljudsko dušo, za vernost, ki je bila pravi zaklad te duše. Od tega trenutka dalje se carica ni več zmenila za Stolipinovo politično težadevanje. Videla je v njem samo še čisto navadnega ministra, kakor jih je bilo že mnogo; morda je bil sposobnejši od drugih, nikakor pa ni bil poiclean, da reši Rusijo. Carica je bila prepričana, da rešitev ne more priti po gospodarski ureditvi, pač pa po ljudski mistiki. Ker ni razumela Stolipinovega dela je postala do njega hladna in v njenem srcu se je začela razvijati celo neka mržnja do njega, ker je videla, kako je njegova veljava od dne do dne rasla, tako da je skoraj zasenčila carjev ugled. Ne da bi nosil naslov diktatorja, je to v resnici bil skozi pet let. Včasih je tu svojo oblast tudi dal čutili. Tu pa tam je narahlo ranil carjevo samoljublje, kar je carico bolj zadelo kot njenega sopraga. Morda so hudobni ljudje prinesli carici na ušesa kako njegovo nepravilno besedo ali jo celo potvorili, morda je bil vzrok tudi kaká nerodnost s strani ministrovih domačih... Nima pomena, da bi razpravljal o takih malenkostih. Vendar pa so te malenkosti še povečale caričino nenaklonjenost do zadnjega velikega ruskega državnika.

Caričina nenaklonjenost pa bi prav za prav še ne imela nevarnejših posledic, kajti v tej dobi se carica še ni neposredno zanimala za politiko. Zlo pa je bilo v tem, ker ne samo da ni podpirala ministrovega prizadevanja, ampak se je še vedno bolj po glabljala v vero, da more le čudež rešiti Rusijo. Zdelo se ji je, da je opazila prve znake te čudežne rešitve. Noben zdravnik ni mogel pomagati njenemu ljubljemenemu otroku, Rasputinova navzočnost in njegove molitve pa so mu prinesle občutno olajšanje.

Niso še izčrpane možnosti dobrodelnosti

Po ulici je šel gospod, očividno dobre volje. Naproti mu je prišel mladčen, morda delavec, ki se je vračal iz bolnice ali lačen študent. Pristopil je, se odkril in zaprosil miloščino. Gospod je odprl listnico in mu brez obotavljanja poklonil bankovec petih lir. Ni veliko in tudi ne malo; ampak gospe, bila je očividno njegova žena, se je zdela moževa gesta naravnost razsipna.

»Za božjo voljo, pet lir si mu dal! Saj vender več, da skrbim jaz za berače! Vsak petek mi zvoni na vrata in vsakemu dam, kar mu pripada...«

In tako dalje. Vsekomur da morda po deset stotink, pride jih deset ali dvajset in to znaša liri ali dve dobrodelnosti na teden. Kar je več je razpisno. Ne glede na to, kaj lahko daš in česa, so ljudje, ki prosijo, potrebni. Marsikje ima dobrodelnost svoj sistem in temu sistemu se pravi po deset stotink človeku. Gospod, ki je bil dobre volje, in je odrejal petak, je morda zaslužil onega dne 50 ali 500 lir več kot je mislil. Bil je pač dobre volje, morda je sploh človek sočutja in je podaril potrebnemu mladčniku vsoto, za katero si lahko kupi krožnik tople prikuhe, fizičološko solato ali kaj podobnega.

Ko je ista gospa sedela z možem v restavraciji, ji še na misel ni prišlo, da je bilo razpisno, ko sta potrosila za večerjo in vino okrog 50 lir. Veliko jih je, ki tako pojmujejo dobrodelnost. Gre za gesto, s katero odpraviš človeka in za videz, da si mu pomagal. Ne rečem, veliko je 10 stotink za marsikoga, ki živi sam v pomanjkanju; takemu pomeni zvonjenje ob petkih in dajanje drobca resnično žrtev. Toda glede zaslužka in potreb smo si ljudje zelo različni. Nekateri preživljajo družine z dohodki okrog 20, 30 ali 40 lir dnevno, in tem štejejo v dobro, če si kar koli pritrirajo v prid

onim, ki so še bolj potrebni. Toda 10 stotink ne more biti merilo za one, ki vpišejo ob večerih v svoje poslovne knjige po 200, 300 ali 400 lir čiste dobička. Njih naloge so s stališča krščanske dobrodelnosti ali socialne pravičnosti vsekakor drugačne.

Posebno pa velja to za katoličane, ki so delni naukov o ljubezni do bližnjega. V krščanskih dobrodelnih organizacijah zvezo za marsikoga, ki daje svoj odgovarjajoči delež. Toda ne manjka tudi takih, ki so navajeni na sistem desetih stotink. Je v tem skvarjeno pojmovanje krščanstva, če kdo v teh težkih časih kupi doma premoženje, na zunaj pa tarne, da mu trda prede in se tako zavaruje pred vsakim, ki bi ga prosil za posojilo ali pomoč. Od vsakega dobrega človeka terja Pravica tudi žrtev, zakaj velika je zapoved, ki pravi, ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

Ljubljancem bi delali krivico, če bi trdili, da so trdega srca. Drži pa tudi, da še niso izčrpane vse možnosti dobrodelnosti. Tu pa tam imajo v zalogi še živila, od katerih bi lahko pogrešali merico moke, sladkorja ali česar koli drugega, če gre za potrebe bolne družine. Kdor še ni bil v stiski pač ne ve, kaj pomeni zapuščeno človeku, ki si

O, srečni časi kislih kumaric

Še nekaj dni in znašli se bomo sredi najhujše vročine, »pasje dneve« bomo prenašali vdano, kakor smo jih že nekdaj in kakor jih še bomo. Seveda mora biti tiste dni vroče, sicer takšna oznaka ne bo veljala. Saj se do sedaj nismo mogli kaj preveč pritoževati čez vročinske vale ali morečo soparico; tako nepričakovano se je sredi največ obetažljivih in plahih prvih korakov lepih dni nenadoma stemnilo in vilo, da so kaplje odskakovale od cest, robovi pri hlačah so odpovedali in suknjiči so izgubili svojo prikupno, po krojaču podarjeno in sfantazirano obliko.

Ljudskošolski učence

In v takih uricah, ko je bilo zelo lepo in še bolj vroče, pa se je hkrati pripravljalo k dežju, sem dobil na travniku Francka, ki se je podil za nogometno žogo, pritegovalo, kolikor mu je duša — njegova, ne žogina — dala, skakal, letal od enega konca do drugega, poskušal različne tehnične spretnosti in nogometne »neznosti«, a čudno — niti malo ni bil utrujen. Pobral sem ga. Spočetka je boječe odgovarjal, sčasoma se je odprl in ko je govoril o nogometu, se mu je že bliskalo v očeh. Kratka je njegova povest, a vendar pove dosti, celo toliko, da si človek lahko ustvari podobo brezskrbnega preživljanja počitnic.

Franček je končal četrti razred ljudske šole. Zdaj se pripravlja za sprejemni izpit na gimnazij, kar mu vzame na dan približno štiri ure časa; vstaja ob osmih, se uči, pomaga materi pri delu, popoldne je prost in vsega zabije v letanju za žogo; proti večeru se še malo uči, okrog desete gre spat. Kopat se hodi od časa do časa na Ilirijo, če je namreč prost. Prost, se boste vprašali? Kaj neki bi zaposlovalo našega Frančka? Trening! Je namreč član juniorskega moštva nekega ljubljanskega kluba. Seveda! Zdaj šele razumem, zakaj ima dva prsta na nogi obtočena, na tretjem pa se blesti velik žulj. Ko ga vprašam, kje je dobil, mi hitro in z nekim ponosom pove: »Ja, veš, čevlji so me žulili celo tekmo, pa sem ga dobil.« (Najbrž je mislil, da je bil korajžen, ker je celo tekmo vzdržal s takim čevljem na nogi.)

Ker mu je ljubša matematika kot vse drugo učenje, bo šel jeseni na realko. O tem in podobnem pa ni hotel ničesar več slišati, rajši je dovršeno privzdignil žogo in jo z boso nogo poslal — za njegova leta — med oblake. Morda bo moč nekaj let brati njegovo ime med člani enega izmed boljših nogometnih klubov, morda bo celo biser našega žogoborca postal.

Srednješolci

Vsak dan ga srečavam. Odličnjak je. Šolo je že končal in zdaj ne ve, kam naj bi se del, da ne bi svoja okolja preveč razburjal s pretirano mero prostosti in brezskrbnosti. Vstaja pozno in malo pred policijsko ga zgrabi spanec; tako mu ostaja na pretek časa; žalostno je to, da ne najde primerne poti. Niti športu ali boljše gibanju in življenju v prosti naravi se ne posveča; kopalnica so predaleč in tako res ne ve, kako in kam. Iz kota v kot se preklada, s stola na klop, lista zdaj to zdaj ono revijo, bere romane, a samo krajše, skratka, mori svoje najbližje z lenivim in utrudljivim prelaganjem in presedanjem; od časa do časa gre do glavne pošte pogledat na uro in da sreča kakoga tovariša, ki mu bo povedal, kako gre pri maturi. Razburja se, če dežuje, nekaj ur prijetne toplote ga že draži in morebiti v nekaj kratkem počasnem sprehodu po Tivoliju najde edino zabavo. Sicer je pa stalno na nogah in ni

sem ne more pomagati, še tako majhno derilo. Oslabljenemu telesu zaleže kot zdravilo, zagrenjenemu srcu pa vliva novega poguma.

Ne gre samo za reveže, ki trkajo ob petkih na vrata. Vsakdo ima vrsto znancev, o katerih bi naj kdaj pa kdaj premislil, kako se jim godi. In če je človek dobrega srca, se bo kaj kmalu domislil, da bi lahko ponudil temu posojilo, onemu kos ponošene obleke ali par čevljev, zlasti veliko pa je možnosti za podpiranje otrok. In vedeti je treba, da so čisto najpotrebnejši oni, ki ne morejo prositi. Ali je mogoče, da ima veren človek mirno vest, ko premišluje, kaj vse bi lahko pogrešal doma, kaj vse bi lahko oddal potrebnim znancem ali neznancem, pa če tega ne stori! Ali še lahko govorimo v takem primeru o dobrem kristjani?

Na drugi strani slišimo o družinah, ki so vzele pod svojo streho dva, tri in več sorodnikov, prijateljev ali znancev. Slišimo o hišnem posestniku, ki vsak mesec obišče družine najemnikov in jim prihrane male priboljške za kuhinjo. Slišimo o premožnih ljudeh, ki pošiljajo mesečno po 20 ali 30 zavojev hrane ali obleke potrebnim ljudem, znanim ali neznanim. Slišimo o uradniški družini, ki si pritrjuje od ust, da pošlje mesečno vsaj eno posojilo. In še vrsto primerov človekoljubne dobrodelnosti bi lahko našli. Naj velja onim, ki jih vršijo v javno priznanje, in onim, ki pozabljajo na svoje dolžnosti, kot klic vest!

čudno, da je zvečer pošteno utrujen. Jé, kolikor mu dajo, in še nekaj čez, tako da se mu prvi znaki bodočega predsojda prav lepo nakazujejo. Doma ga priganjajo, da bi šel čez počitnice kam na delo, a on mora o tem še podrobneje premisliti in pretehtati, da ne naredi za vse življenje škodljivega koraka. Kaj bo, če se, recimo, pretegne? In to še tako mlad! Ne, bolj je, da je doma in da res pojmuje počitnice tako, kot to že ime samo pove, upoštevajoč še vse fizične, filozofske in pa ostale momente.

Državni uradnik

To vam je že soliden gospod. Sicer še v višjih položajnih sferah a upanje je, da se bo počasi in sčasoma le preril tja pod peto skupino. Ima družino, stanovanje na periferiji; tam ima majhen vrt in — dolgo pot v urad. A ker je to njegov edini sprehod, gre rajši štirikrat gor in dol peš, ko da bi se vozil s tramvajem. Ta mu kvari živce in nič kaj rad ne vidi ljudi izven uradnih ur. Še tukaj je strank, ki zaradi malenkosti prihajajo in ga nadlegujejo, več ko preveč. No da, ob zlati kapljici in polnih kozarčkih že še prenese ljudi, celo največje družabne »morivce«, če je že bolj okrogle volje. A do tega malokdaj pride, ker so denarnice preluknjali na nešteti krajih zob časa in molji tega sveta. Zato se rajši drži doma, obdeluje vrtič in šteje prve cvetove na grahu in krompirju, meri višino fižola in zvečer po ovinkih predloži »osnutek jedilnega programa za naslednji dan. Je dober očka, skrben, skoraj bi rekel tak, o kakršnem piše vsaka peta, če ne tretja črtica ali novela v boljši reviji, ki je slab povzetek več boljših revij.

Naj mi le še kdo reče, da priložnostni mesečniki ali podobne revije ne vzgajajo. V eno od takih družin je bom peljal in videl bo, kako skušajo uredničevati ob robu podane preizkušene nasvete za dostojno in zabavno družinsko življenje. Saj se vse tako lepo odvija kakor ura. Prosim vas le: to ne hodite na obisk v zgodnjih popoldanskih urah, ker »on« spi na divanu, »ona« pomiva, sinko dika in ponos družine, se pa igra na vrtu s sosedovimi.

Tako. Taki so bili, so in bodo. Pa je še drugih svetlih likov, vrednih omembe, cela vrsta. Vsem prijateljem kislih kumaric bomo ob priliki postregli z naslednjimi primeri.

Iz hrvatskega gospodarstva

Nabava poljedelskih strojev v NDH. V enem izmed zadnjih zasedanj, na katerem so razpravljali hrvaški gospodarstveniki in kmetovalci o namernem dvigu poljedelstva v zvezi s petletnim načrtom. Tako so ugotovili, da bi bilo treba nabaviti letno okrog 10.000 železnih plugov in bran, okrog 30.000 pluznih sestavnih delov, dalje 5005 sejalnih strojev za koruzo in okrog 1.300.000 kosov ročnega orodja za obdelavo polja. Večina tega orodja in strojev bodo skušali izdelati v državi sami. Izdelovalne ga ne bodo samo tovarne, ampak tudi posamezne kovaške zadruge. Ze v juliju bo izdelanih okrog 1000 železnih plugov. Strojne in orodje bodo razdeljevale kmečke zadruge svojim članom. Sedaj je na vsem hrvaškem okrog 400.000 železnih plugov.

„SVET“ bo nova sila zanimiva knjižna zbirka

Karlu Žužku - † 14. VII. 1942

župniku pri Sv. Vidu nad Cerknico

Leto dni je od tega, od kar so Tvoja usta obmolknila. Zato moram govoriti jaz. Mar niso medtem povsem oživel Dantjeva pesniška videja o vse oklepajočem ledu v peklenem breznu, kjer trpeči in trpjenji zadajajo pogubljeni gladajo drug drugega v smrtnem besu? Mraz sovraštva pretresa človeštvo, bruh ožen in se napaja s svežo krvjo in vročimi solzami...

Zdi se, da vodi Božja previdnost človeka včasih po težkih, nezaželenih potih, a jih počasi zanje krepki. Tebe na primer je srce vleko v širni svet — a Tvoja »potovanja« so se skoraj izključno omejila na šole in podružnice: v Otave, Cajnarije, Osredku — no, pa v Ljubljano. Tvoj svet so bili torej zapuščen gorski kraji: Gora, Sv. Trojica in več kot 10 let Sv. Vid. Sam si živel silno skromno; otrokom — katerim koli — pa si rad pripravil kakšno »razkošje«: lešnike, izbrano sadje, sladkorčke.

Nečesa si se pa bal že dolgo, dolgo: komunizma. Dobro se spominjam, kako si nam pred leti razlagal, kaj bi bilo treba v takem času ukreniti za svojo varnost — in danes se z začudenjem povprašujem: zakaj se nisi ravnal po prevdarskih svoje previdnosti?

Kajti glej: težki dnevi so prišli nad Sv. Vid. Sam si bil pisal svojemu bratu: »Pri nas so več kot čudne razmere. Težko je. Bog daj, da es te ne bi postal.« Postal je še težje. Zupnišče so Ti izropali, nedolžnim dekletom, tvojim fantam, talkam partizanske oblasti, je grozila smrt; njihovo življenje je bilo položeno v Tvoje roke — za strašno ceno: izdati bi moral nekaj dobri stvari vdanih moških zlobnemu nasilju. Pohitel si k svojem nadpastirju po navodila.

Pa ko si že bil v Ljubljani, na varnih tleh — zakaj si se vender vrnil? Sestrarna, ki sta Te rotili: »Ne hodi nazaj!« — si rekel preprosto: »Moram nazaj. Kaj pa bodo ljudje brez mene? Ne bodo si vedeli pomagati.« Da, Karel, tako je: Ti nisi bil najemnik; hodil si po stopinjah dobrega Pastirja, ki ljubi svoje ovce. Ljubezen, to je bil Tvoj tih plamen, plamen, ki ga prižigam Tebi v spomin...

Naj govore kar dejstva! Vrnili si se torej. Novim »oblastnikom« si skušal dopovedati, kaj je prav, kaj ni prav. Do skrajnosti zbežano ljudstvo pa si tolažil kar javno in mu svetloval, kako naj ravna v nevarnosti, ne meneč se za sodbo pristavev komunizma.

14. julija, po jutranji maši, si se s kolesom odpravil proti Begunjam. »Gospod, vsaj v civilu pojdi!« — »Nočem, da bi bila kakšna pomota v moji osebi.«

V Tvoji osebi žares ni moglo biti pomote. Zato je še poskrbel mladi Judež, ki je ob istem času odbrazil s kolesom po višje ležeči, vzporedni stari cesti. Kakih 5 minut kasneje se je zgodilo ono strašno, o čemer smo si mogli šele mnogo pozneje ustvariti približno sliko.

Surovi gostilniški pomenki so vedeli še istega dne o »h...«, ki je kozolec preobrnil, o »h...«, kako se je še branilo. 4 mesece pozneje so ugotovili Tvoji grobarji na dobro ohranjenem trupu poškodovan nos in razbita usta. Kolo z močno zviti ročajem je pričalo o Tvojem padcu na cestnem ovinku, pod hrbltom spodvihan suknjič o Tvoji poti v gozdno globel, temna črta med brado in vratom, ki jo je bil zarezal kolar, o strašnem položaju na Tvojem poslednjem ležišču.

Tvoje telo počiva zdaj v rodni zemlji — v Vel. Laščah, v stari šmonovski grobnici s Tvojimi stari stricem, ameriškim misijonarjem, s stricem župnikom in s pradedi in dedi, trdnimi kmeti in s Tvojo ljubo materjo, skromno, pobožno, od trpljenja izmučeno ženo.

Vendar Ti ne kličem: »Sladko počivajte!« Karel, ljubil si delo, ljubil si svoj narod in skrb za druge. Glej, dragi, narod še trpi — mar bi bilo mogoče, da bi Bog odbil Tvoje posredništvo za zmago resnice, ki si jo tako ljubil? Doračča mlad šmonov rod; najbrž ne bo oral zemlje, ampak človeška srca. In Tvoj plamen naj mu svetli, ko bo hodil po Tvojih potih za Tvojimi cilji z mnogimi, ki bodo sledili isti luči.

Kajti ljubezen kot bistvena lastnost Stvarnika samega, je večna in ustvarja nove vrednote; počivala bo šele takrat, ko bo v ravnotežju in skladnosti vseh sil slavila svojo nad vse osrečujočo zmago.

KULTURNI OBZORNIK

Frizinski spomeniki — staroslovaški?

V našem Obzorniku sem že omenil pred kratkim, da je kot I. zvezek Slovaške akademije znanosti in umetnosti v Bratislavi izšla lepo izdana knjiga: »Jezik in izvor frizinskih spomenikov« (Jazyk a původ Frizinských památek), ki jo je spisal univ. doc. dr. Aleksander V. Isačenko, ki je nedavno bil bival v Ljubljani ter izdal tudi v slovenščini nekaj knjig, preden je bil poklican v Bratislavo na stolično slovaške filologije. Danes imam priliko, da o tej knjigi podrobneje poročam, s čemer bom gotovo ustregel vsem, ki se zanimajo za te naše najstarejše jezikovne »spomenike, zlasti še, ker je prav razpravljanje o frizinskih spomenikih v zadnjem času od izdaje Kos-Ramovš (1937) silno napredovalo po novih razpravah prof. Grafenauerja, zlasti pa z neumornim prodornim delom univ. prof. dr. Grivca. Zlasti zadnji je poudarjal proti nemškemu izvoru spomenikov, ki ga dokazuje dr. Grafenauer, vpliv staro-cerkvenoslovaške literature ter celo osebno Metodov vpliv na II. frizinski spomenik, iz česar sledi, da je ob zarji slovaške književnosti stalo delo sv. Bratov. Sedaj je prišel z novo hipotezo doc. dr. Isačenko ter s knjigo, ki obsega 105 strani poleg 9 strani fotografiranih posnetkov, vzetih iz naše Kos-Ramovševje izdaje (Akademski založba), (cena 68 slov. kron), tri frizinske spomenike iz območja slovaške književnosti ter jih uvršča v staro-cerkvenoslovaško književnost velikomoravske redakcije, torej med tekste cerkvene literature Velikomoravske države. Knjige sicer nimam v rokah, toda na podlagi obširnega znanstvenega referata dr. Stefana Peciarja v Slovenskih pohladkih (1943, č. 6-7, str. 455-461) morem podrobneje poročati o vsebini razprave, h kateri se bodo slovaški jezikoslovci kakor tudi literarni zgodovinarji in bogoslovci morali še povračati ter jo kritično preučevati. Referata ne podajam v prevodu, temveč v posnetku.

tično preučevati. Referata ne podajam v prevodu, temveč v posnetku.

V uvodu podaja dr. Isačenko načela svoje jezikovne metode, ki temelji na preiskovanju jezikovnih slogov ter se ozira tudi na diferenciacijo človeške družbe, ki vpliva različno na slog in jezikovne posebnosti. Nato poda dosedanje rezultate znanosti o Frizinskih spomenikih (iz referata ni razvidno, če je imel pred seboj najnovejše razprave dr. Grivca; dr. Grafenauerjevo je imel) ter jih strne v tri točke: 1. Frizinski spomeniki niso original, temveč prepis; 2. prepis ali original je napravil nemški duhovnik, verjetno po diktatu, in 3. v njih najhaja jezikovne, predvsem pa glasovne posebnosti, ki se dajo razložiti samo iz slovaščine. — V tej zadnji točki pa je nekaj različnih mnenj: večina raziskovalcev skuša razložiti te jezikovne pojave kot vpliv staroslovaščine, do čim slovaški raziskovalci izvajajo v se in slovaščine. Edini germanist Pirchegger je skušal najti v njih zakone slovaško-nemške substitucije.

Nato pride k razboru Frizinskih spomenikov, ki ga izvrši v 7 poglavjih.

V 1. poglavju dokazuje, da je v spomenikih mnogo germanizmov, tako leksikalnih kakor sintaktičnih, toda — in to je novo — ti germanizmi niso v vseh treh spomenikih enakomerno uporabljeni: tako sta I. in II. spomenik (spovedna obrazca) brezdomno prevod iz nemščine, a II. spomenik (ki ga imenuje po Gr. Adhortatio ad poenitentiam) razen zadnjih 10 vrst nim nobenega sledu po germanizmi. Zato tudi obravnava prva dva spomenika skupaj in drugega posebej. Za prva dva podaja tudi rekonstrukcijo starogermanskega teksta, iz katerega naj bi bila prevedena, kajti predloga prevoda v celoti ne eksistira, dasi je mnogo molitev, celih citatov in pasusov dognanih. To rekonstrukcijo je napravil Isačenko kot germanist.

V 2. poglavju ugotavlja, da niti glasovni in oblikovni sistem jezika ni za vse tri spomenike enak. Po podrobnem razboru je prišel do sklepa, da se II. spomenik loči od obeh drugih po jezikovni strani. I. in III. spomenik sta preprostejša,

polna germanizmov in napak, II. spom. (in citat v I. spom., ki je slogovno enako II. spom.) pa difrencirnejši, brez germanizmov in brez napak. Tu obstaja torej slogovna razlika. Sedaj sledi razbor tega sloga: I. in III. sp. navezujeta na »ljudsko besedo« ter ustrezata praktični pastoračni potrebi, II. sp. pa označuje »vnešen pridigarjski slog ter se naslanja na literarno tradicijo, t. j. na tradicijo liturgičnega jezika X. stoletja — staroslovaščine, in to staroslovaščine velikomoravske redakcije.« Tako se dajo razložiti »glasovne in oblikovne razlike, ki so jih zdaj razlagali iz časovne ali geografske diferenciacije slovaškega jezika.« II. sp. (in citat v I.) je »arhaični« po jeziku, dočim je I. sp. (brez citata) in III. ter zadnjih 11 vrstic II. sp. (ki so neorgansko pripisani) pa so »mlajši, novotarski«. To dokazuje na raznih znakah, grafičnih in jezikovnih (10 zgledov), kar je Isačenko ponazoril na posebni tabeli. Referat je jezikovno posebnosti našteva.

V 3. poglavju avtor sintaktično razbira spomenike ter pride do istega rezultata, da je II. sp. posebnost zase. Kriterij mu je raba svojilnega zamika in pridevnik ter postpozicija (teles naših), kakor je v staroslovaščini, dočim je v spovednih obrazcih pridevnik pred samostalnikom, »kakor v današnji slovaščini« (v njenem starejšem stadiju) in vseh slovaških jezikih.

V 4. poglavju sledi leksikalni razbor II. frizinskega spomenika (Adhortatio), kjer se zlasti peča s takimi oblikami, ki se ne dajo razložiti iz leksikalnega zaklada slovaščine, temveč staroslovaščine (ide, iskon, dokon, glagol itd.) ter ugotavlja: »Adhortatio sploh ni bila napisana v slovaščini, temveč v staroslovaščini, in po vseh znakah sodeč ne kot prevod temveč kot izvorno delo.«

V 5. poglavju — še jasneje izpoveduje že v naslovu »Adhortatio — velikomoravski spomenik«. Po raznih znakah, ki jih razbira, pristeva ta spomenik k staroslovaškim spomenikom velikomoravske redakcije kakor so Kijevski listi ali Praski odlomki ter je izključen vpliv staroslovaščine bol-

garske redakcije. Zanimivo je, kar piše o vzniku tega II. spomenika: ne vemo nič gotovo, kdaj je bil napisan, ali je prevod ali izviren, »nič pa ne dokazuje, da bi bil prevod iz latinščine ali nemščine«. Njegovo mnenje je, da je bil napisan ta spomenik na ozemlju Slovaške ali vsaj v slovaško vplivanem staroslovaškem jeziku, kar pa naj »bodoča raziskovanja potrdi ali zavrne«.

V 6. poglavju razbira besedni zaklad spovednih obrazcev (I. in III. sp.), kjer pripisuje nekaterim besedam — tudi po mnenju kritika Peciarja — prevelik slovaški pomen, »mislim, da ne po pravici«, toda »s končnim rezultatom je treba soglašati«.

V 7. poglavju pa govori o slovaški redakciji Frizinskih spomenikov, to je, kako je prišlo do nekaterih slovaških izrazov in oblik v njih. In tu podaja svojo hipotezo, ki je po svoji zapletenosti zanimiva:

»Vemo, da spomeniki niso original, temveč prepis. I. sp. je zapisan z drugo roko kakor II. in III. sp. Pri II. in III. sp. je treba predpostavljati, da jih tudi prvič ni zapisala roka avtorja teksta. Več besed je tu napisanih napaka, ali več skupaj, ali s svojevredno razdeljeno. Dokaz, da pisar ni razumel teksta. Obvladal je pa staro gornjemoravsko grafiko. Zato je bil pisar II. in III. sp. Nemec. Tudi drugo dokazuje, da je nemški pisar pisal slovaški tekst po diktatu. »Kar se tiče II. sp., o katerem vemo, da je imel strogo literarni značaj, moramo predpostavljati, da ga diktator ni diktiral na pamet, temveč da je prebral iz glagolskega originala, ki ga pisar — verjetno nemški duhovnik — ni znal sam prebrati. Po nekaterih jezikovnih znakah, ki nedvomno kažejo na slovaški izvor, moremo soditi, da je bil diktator Slovenec.«

Nato razbira tiste jezikovne pojave, ki veljajo za tipično slovaške (na pr. refleks za prslov, *t. j., ki se pišejo v sp. k, c, ck, ch — k, kar dokazuje, da je slovaščina v X. stol. izgovarjala psl. *t. j. kot pospalatolno okluzivo, artikulirano med k in t'). Toda to ni tipično slovaški pojav, kajti taka izgovorjava je karakterizirala v tem času (IX. stol.) tudi velikomoravsko staro slovaščino. Tu izraža

Režiral je Ciril Debevec, ki je posebno v igrah skem oziru več ali manj dodal posameznim predstavam; vnesel je na oder urejeno razgibanost, ki je bila posebno v množičnih nastopih očita. Delo zborom je opravil Simoniti, skladne kostume je zasnovala J. Villanova. Omeniti moramo tudi gladko tekočo in plastično štritolov prevod.

Čudni ubežniki v Španiji

V Madridu, 15. julija. — Kdor hodi v teh dneh po madridskih cestah ali se udele v kako kavarno, se začudi spričo številne francoske govorice. A ne le na Francoze naletijo v Madridu, marveč opazi tudi mnoge slovanske in judovske obraze. Španci, ki si niso bili takoj na jasnem, kaj bi pomenila ta nenadna množica tujcev, so medtem zvedeli, da so to ubežniki iz Francije. Ali so to zares begunci in zakaj in odkod so na begu? Ti ubežniki so večidel mladi moški, ki so lepo oblečeni in imajo veliko denarja.

Brez potnega lista

Ta novi vpad se pa pojavi z zvezo severnoafriške Rooseveltove vojske. Kmalu zatem, ko so se bile v Toulonu in Marseillu pojavile nemške čete, so prehodile skupine ljudi po tajnih poti gorovje, da bi prišle v Španijo. To so bili ljudje, ki so se kot politični nasprotniki Vichyja in osi in kot saboterji potikali po tedanji nezasedeni Franciji, a ki so jim kasneje postala tla prevročna. Nato so se pridružili tem beguncem drugi elementi, ki so pobegnili iz Francije zato, da bi se priključili angleško-ameriškim četam v Severni Afriki. V nekaj mesecih je imela Španija več deset tisočev teh beguncem v svoji sredi. Brez vsakršnih potnih listov in deviz so bili prišli čez zeleno mejo, zahtevali so zase pravico zaščite, dasi niso imeli poverja za to. A brž so poslegle tuje oblasti vmes. Ameriške in španske oblasti v Španiji so dale tem prostovoljnim beguncem nove listine in potne liste in so jim obljubile, da jih bodo čim prej odpeljale iz Španije. Poljake in Čeha so prevzela dotične ubežne vlade, Francozi pa so se vpisali pri zastopniku Girauda. Ker so se pojavile kake težkoče, so izročili kar kanadske ali ameriške potne liste, za Jude je poskrbela podružnica ameriške judovske pomoči — in vse to pod vodstvom angleških in ameriških uradov v Španiji, ki z denarjem podpirajo te ubežnike in jih imajo pod svojim diplomatskim varstvom.

Nevarne »kolonije«

S tem pa vprašanje teh priseljencev še ni rešeno. Kakor so pokazale skušnje zadnjih tednov in mesecev, so »prevozne težkoče« Angležev in Amerikancev vendarle še tako tehtne, da je bilo moči le nekaj teh »beguncem« spraviti iz Španije. Čudno je, da so odpeljali najprej take moške, ki so posebno strokovno izobraženi in pa bivše častnike in vojake, ki pripadajo posebnim vrstam orožja. Vse te so spravili na Portugalsko, od tam pa z ladjami v Severno Afriko. Ker pripadajo vsi ti begunci najrazličnejšim narodom, čeprav je največ Francozov; ker imajo svoje lastno politično prepričanje in ne tistega svoje domovine, ni čudno, če se pri tem spominjajo tistih mednarodnih brigad, ki so bile med špansko državljansko vojno prihajale v rdečo cono, da bi se borile zoper generala Franca, in so jih Angleži in Francozi podpirali. Vse druge priselce čez mejo, ki bodo »baje« zaradi prevoznih težkoč

ostali še v Španiji in ki jih je kakih 15 tisoč, so razdelili na majhne kolonije, ki so zanje na kantabrijski obali najeli počitniške domove, sanatorije in hotele. Iz blagajn Angležev in Američanov prejemajo dovolj denarja, tako da lahko čakajo na tisti čas, ko jih bodo potrebovali in odpoklicali. Tudi pri tem se Španci spominjajo nekega izraza, ki se je bil privrkal pojavil med državljansko vojno in ki se imenuje »peta kolona«. To pot sestoji ta kolona v Španiji iz elementov, ki pripadajo politično

»Slovenečeva« športna posvetovalnica

Petošolec. »Sem petošolec, ali točneje povedano, končal sem peti razred gimnazije in sicer z zadostnim uspehom. Tudi zame je nastopila doba dijaške prostosti — počitnice. Z velikim veseljem igram s prijatelji na sosedovem dvorišču nogomet. Toda zgodilo se je nekaj, kar mi je dalo misliti. Že dvakrat mi je mati obzirno omenila, da strgam zdaj dosti več čevljev kot prejšnja leta, ko nisem »brcal žogice«. Tudi to je dejala, da je težko za obutev. Prepričal sem se, da mi ne misli kaliti veselja in da jo samo skrbi kaj bo z obutvijo. Toplina njenih besed in okoliščina, da sem prav nedavno bral Cankarjevo Škodelico kave, je name tako vplivala, da ne vem, ali bi naj ostal svojem najljubšemu športu zvest ali ne. Prosim Vas, g. urednik da mi blagovoli svetovati, katera športa naj bi se lotil, da bi se razvijal naprej in da ne bi trošil obutev. Prav je in lepo da imate razumevanje za gmojne skrbi staršev. Negujte to razumevanje in občutljivost srca, nekoč boste ponosni nanj. Kaj, če bi se s prijatelji dogovorili, da ne bi igrali nogometa več v čevljih temveč kar bosi. Morda bi materi tako bolj ustregli, ker bi vedela, da se niste odrekli igri, ki si jo lahko privoščijo bolj bogati. Če pa bi bili pripravljeno izbrati si drugo vrsto športa, tedaj svetujem igranje odbojke in pa urjenje lahke atletike. Dvorišče skrbno očistite, da ne bo na njem črepič ali podobnega in tako boste lahko brez skrbi tekali in skakali bosi. (V. B.)

Zbiralec starih olimpijskih rezultatov. »V kakšnem času so pretekli na prvih olimpijskih igrah 200 m in koliko je znašal najboljši uspeh v skakanju v višino?« Tek na 200 m so uvedli šele na drugi olimpijadi l. 1900. Takrat je zmagal Amerikanec Tevksbury s časom 22,2 sek. V višino so skakali že v Atenah l. 1896, ko so slavili prve sodobne olimpijske igre. Zmagal je Clark (Amerika), ki je preskočil 1,81 m in tako postavil prvi olimpijski rekord v tej panogi. (S. B.)

Mojstrska tehnika skakanja v višino. Iz pisma posameznika, da ločite dvoje tehnik skakanja: telovadsko in športno. Vedeti pa je treba, da skačejo mojstri, ki zmorejo višino nad 1,90 metra, zelo različno. V glavnem gre za prehod čez prečko, pri katerem so do skrajnosti izrabljene vse telesne sile in pri katerem je drža

istemu taboru, ki je v letih 1936 do 1939 preskrboval Francove nasprotnike z vojnimi dobavami.

Mnogo je oblik, ki z njimi lahko loviš ljudi, da jih uporabiš za krmo topov in Angličani so bili že zmeraj mojstri v tem, kako so si nalovili najemnike in sužnje. Početke z ubežniki v Španiji je jako naivno in drzno. Pri tem zavestno spekulirajo s španskim viteškim ponašanjem in s španskim sočustvovanjem. Politična plat je po svojem obsegu še povsem nepregledna. Kaj nameravajo nasprotniki osi, če povsod v Španiji podpirajo večje skupine ljudi, ki povsem odklanjajo novi režim države, kjer bivajo, ki so v neposredni zvezi z angleško »tajno službo« in ki po načinu komunističnih celic pričakujejo svoje bodočnosti?

telesa takšna, da ne opravi težišče višje poti kot je nujno potrebno. Zaradi tega je telo v trenutku, ko se prevrli čez prečko, v vodoravnem položaju. Istočasno se zasuje okrog dolžinske osi, smer zasuka pa je odvisna od nacio skakanja. Svetujem, da si kdaj pa kdaj ogledate domače atletske prireditve, da se boste prepričali o tem, da ne gre za en sam športni način skakanja, temveč da ima skoraj vsak tekmovalac kolikor toliko individualno tehniko. To velja tudi za mojstre, ki skačejo okrog 2 m. (P. M.)

Plavalec na dolge proge. »Prosim cenjenega pojasnila v Vašem listu kakšen način oziroma slog plavanja je najbolj primeren in zdravju neškodljiv na dolge proge, to je čez 1 km.« V poštevi prihaja zlasti tako imenovani prosti slog plavanja (crawl), pa tudi prsno plavanje. Oba načina sta neškodljiva, predpostavljati pa je treba, da ste se pravilno urili in da se počutite v vodi podobno, kot da bi bili na spredu. Če mislite kdaj tekmovali, tedaj se odločite za urjenje crawla, zakaj na tekmah pride v poštev na dolge proge samo crawl, ker je hitrejši. S prsnim plavanjem boste vedno zaostajali za onimi, ki režejo vodo s crawlom. (R. R.)

Najpriljubljenejši šport na Švedskem. Pri premišljevanju o vrednotenju posameznih športnih panog bi radi vedeli, kako gledajo na švedskem na nogomet, tenis, plavanje, lahko atletiko in na druge panoge. Vprašujete, kateri šport je med Švedi najbolj priljubljen. Spominjam se, da so nekoč na Švedskem prav o tem vprašanje glasovali, in da je dobil nogomet prvo mesto. Takoj za njim pa sta bila lahka atletika in smučanje. V bistvu torej ni razlike z razmerami v naših krajih. Tudi pri nas se zanimajo množice največ za nogomet. Toda za vrednotenje športov ni merodajno mišljenje množice, ki se zanima za tekme, temveč telesno-vzgojna korist, ki jo ima ljudstvo od te ali one športne panoge. Pravilneje boste rešili postavljeno si nalogo, če se ne boste zanimali za tako imenovano popularnost posameznih vrst športa temveč za množico, ki ga goji. (L. D.)

Ali poznate roman

»Bobri«

delo Janeza Jalna

Pobegla Marjetica je z grozo gledala ta prizor, nato je skočila na tla, in začela premljati. Hudobne misli so je ji podile po glavi: kako bi prišla v grad, odstranila prite-

penko in zopet zasedla mesto, ki je njeno, samo njeno. — Ko tako sedi, zagleda z grozo poleg sebe na skali pisano kačo in strašna misel se ji porodi v hudobnem srcu: 'Ti kača boš moja pomočnica!'

Ko se je zmračilo, je že plezala hudobna princeska skozi okno v klet in nosila v precep palice pisanega modrasa.

Torpedo spravljajo na letalo, da lahko takoj po prvem alarmu odleti.

Bojne sile na morju - spomladi 1943

Na »velikem bojnem pozorišču«, na Atlantskem oceanu, ni — navzlic hudim viharjem in nevihtam — prenehalo delovanje podmornic osi, ki načrtno lovijo spremne sovražne ladje, ki se nahajajo na svoji poti v Rusijo, v arktičnih vodah, ali hitijo proti Angliji ali plovejo z ameriške atlantske obale na vse strani: proti Angliji, Severni Afriki, Libiji, proti vodovju Južne Afrike in Indijskega oceana. Kar se tiče napadov na ladje, ki so določene za v Rusijo, je nedavno priznal sam angleški ministri predstnik, da so zelo hudi in povzročajo občutne izgube. S tem je hotel povedati, da zavisi vprašanje o končni zmagi in o pomoči Rusiji od tega, ali bo število novih ladij večje ko potopljenih. Pri tem vprašanju pa je treba omeniti tudi nezadovoljstvo sovjetskih množic zaradi prepričanja ali sploh nobene pomoči, ki jo je Anglija obljubila. Angleži pa se večkrat pritožujejo, da Sovjeti ne cenijo zadosti dejanj angleške vojne in trgovske mornarice.

Neprestani napadi na dovozne ladje, ki bi morale za zdavnaj prispeti v Anglijo, pa hudo prizadevajo tudi vprašanje prehrane. Zato so že začeli zaloge v skladiščih. Te zaloge utegnejo za nekaj časa pač zaleči spričo izgub ladij na morju, ne morejo pa teh izgub nadomestiti.

Velika protiofenziva, ki bi jo moral Wavell že januarja izvesti iz Indije proti Japoncem, je običajna v svojem prvem začetku — v Akiabu. To se je brez dvoma zgodilo zato, ker je postal material, prihajajoč v dolgih voznih iz Anglije in Amerike, v Atlantiku žrtve osnih podmornic, v Indijskem oceanu pa žrtve japonskih podmornic, a v pristaniščih so ga še napadali japonski letalci, in tako se niso mogla izvesti dejanja, ki so bila določena.

V avstralskih vodah je imelo ameriško brodovje med pomorsko bitko pri Izabelinih in Renne-lovih otokih hude izgube. Kakor poročajo japonske vesti, je japonska mornarica potopila ob tej priliki dve oklepni in tri težke križarke. Japonska se je, opirajoč se na delovanje svojih torpednih letalcev, stratesko utrdila na 2000 km dolgi črti otokov Nove Gvineje in Salomonov in si je tako mogla zgraditi obrambni zid za svojo nova zavetja v južni Aziji. Japonska si je tudi utrdila obe skrajni točki te obrambne črte in sicer Guadalcanal na eni in Novo Gvinejo na drugi strani in sicer kot nekakšno vabo, da priteza in veže nase zmeraj več sovražnikovih bojnih sil. Dozdeva se, da se bodo v Tihem oceanu kaj kmalu izvršili veliki dogodki.

Drobna ljubljanska kronika

Novice iz Otroškega paradiža

Da se pridni otroški vsaj nekoliko polotlačijo, ker pri otvoritvi svojega mikavne paradiža niso mogli pokazati vseh svojih umetnih, enako se pa nekateri sodelavci niso mogli posladkati z malinovcem in bonboni, dobe sedaj še štiri bele backe in dva krotka oslička.

Backe je že v ponedeljek posel korajžni Andrejček v senčnem logu takoj nad igriščem, kjer je travica najsočnejša in najnežnejša. Toda pastirček Andrejček je tako skrben, da backov nikakor ne pije še na igrišče, ker se morajo prej privaditi otrok, da se jih ne bodo bali. Pa tudi otroci, če bodo morali navaditi svojih janičkov, da jih slasti večji otroci ne bodo mečkali, tepli ali kakor koli drugače mučili. Spet poudarjamo in opominjamo majhne in velike obiskovalce otroškega paradiža na županove besede, da je Otroški paradiž last najmanjših Ljubljančanov in Ljubljančank, torej predvsem otrok, ki se ne hodijo v šolo. Če pri otvoritvi so na dočki, stari po 10 in tudi več let, zaslužili prav strogo uro, ker svojih manjših tovarišev niso pustili k malinovicu in bonbonom, še manj pa na vrtičku in gugalnici. Zapišimo naj si, da ima predšolska deca zaupanje in prednost v svojem paradižu. To morajo upoštevati vsi šolari višjih razredov ljubljanske šole, posebno pa še srednjih šol, da ne bodo kaznovani za svoje preveč razposajeno ali celo razuzdano razgibanje. Pridne deklice in pametni fantki bodo majhnim tovarišcem in tovarišem radi pomagali pri igrah, posebno pa na vrtičku in na gugalnicah, saj bodo sami pozneje tudi lahko prišli na vrt.

Na vrtičku in obeh gugalnicah je namreč sedaj taka gneča, da se na vrtičku otroci res ne morejo zvrstiti. Zato so pa otropili v krog k posvetovanju in sklenili poiskati kakšnega dobrega strička Miklavža ali dedka Meeena ter ga po predloženem dejstvu in koreniti utemeljiti prav lože prositi še za drugi vrtičak, ki je v mestu Ljubljani nekje že na razpolago ter je skoraj polovico cenejši kot sedanj, ker pač ni tako težak in močan ter trden, čeprav je enako velik kot sedanj, pisan vrtičak in igrišče. Najmanjše bo že vrtil in prenesel! Deklice, posebno pa še fantje s ljudskimi šol bodo pa prišli na vrtičke že do dni, saj

se za Otroški paradiž že učita olike, sodeča pa tudi urita voziti dva živa, prava dragona oslička. Morda že kraj tega tedna, prej ko ne pa že prihodnjega nedelje bosta oslička v novi opremljeni z najnovejšim pridrljavo v Otroški paradiž. To bo veselja pri vožnji z njima in pri jahanju!

Prav tako ne bo treba dolgo čakati na štiri čolnike, ki bodo na veslače čakali in lopti kraj zidanega postopja okraj ribulka. No, in v tem tako lepo prenovljenem postopju bo pa okrepčevalnica za vse obiskovalce ter majhne in velike goste Otroškega paradiža. Tam bodo tudi prostori, da ne bo treba več hoditi za črno.

Ni manj živo kot pri vrtičku in gugalnicah pa ni pri vodnjaku, potoku in v brodišču, torej na prostoru, ki mu obiskovalci v spomin na izvir zamilili in na začetnika Otroškega paradiža že pravijo Adeleščev studeneč. V ponedeljek popoldne je bila ob Adeleščevem studenču taka gneča, da so se otroci postavili kar v vrsto ter bledli, v vrsto urejeni, po strugi studeneč. Obenem pa moramo pohvaliti otroke, ki so se tudi ob gugalnici postavili lepo v vrsto ter mirno čakali kot njih mame na živilskem trgu, da pridejo na vrsto. Ko že govorimo o studenču in brodišču, moramo povedati, da sta ves potok in brodišče vsako jutro osnažena, torej prav vestno izplaknjena, da se spet nateče popolnoma čista voda iz mestnega vodovoda. Dvakrat na dan pa studenču ni mogoče izplakniti, ker bi se voda v brodišču ne ogrela dosti, da brez nevarnosti za prehlajenje lahko brežje tudi najmanjši otroci po topli vodi.

V velikem kolobarju s peskom je tudi vse polno otrok. Sedaj kopljejo in orjejo po pesku ter pesek merijo s posodami. Ko pa dobe v kolobar še mivko, ki jo je namah težko dobiti, bodo pa v kolobarju začeli gnesti lebečice, delati potičke, utrdbe in gradove.

Tak bo torej Otroški paradiž ob toplih sončnih dnevih. Požmali pa bo na ribniku drsališče, zavetje bodo pa drsalič imeli v dobro zakurjeni okrepčevalnici. Otroci in prijatelji otrok naj ne bodo preveč nepokorniki in neoprtni, saj bo Otroški paradiž vedno mikavnejši in popolnejši. Sicer pa za to trditve ni treba jamstva, saj so že s nedokončanim Otroškim paradižem zadovoljni tako otroci kot starši.

Sv. maša za obletnico smrti pokojne Tonke Kune in njene sestre Anice por. Dovč, se bo brala v petek, dne 16. t. m. ob pol osmih v frančiškanski cerkvi v kapeli za glavnim oltarjem.

Praznik na Selo. V petek, 16. julija na praznik Karmelske Matere božje bo v karmelski cerkvi na Selo pri Ljubljani ob pol 6. t. m. sv. maša. Ob 6. slovesna sv. maša. Od pol 7. do 11. vsako uro tla sv. maša. Popoldne ob 7. pridiga. Govori g. svetnik Frano Hohujev. Nato pete liturgije Matere božje in blagoslov. Najsvetejšo bo izpostavljeno od pol 6. do 7. (do blagoslova). V četrtek, na predvečer, bo prav tako kakor na praznik izpostavljeno Najsvetejšo od pol 6. dalje. Ob četrtek na 8. zvečer odmolimo liturgije Matere božje. Nato je blagoslov.

Kdor obišče karmelsko cerkev od 15. julija popoldne do 16. julija popoldne, prejme pod navadnimi pogoji popolni odpustek kakor na porciunkulu. Lepo vabljeno!

Vse relee goveje živine, ki popisa danes se niso napravili, poziva mestni kmetijski odsek naj v izogib strogo določenih kazni naznanijo številno in teže goveje živine najkasneje do vključene sobote 17. t. m. pri kmetijskem odseku mestnega gospodarskega urada v Puceljčevi (prej Karčičevi) ulici št. 2. Če bo po tem roku ugotovljeno, da imajo rejci nepriljavljeno živino, bo proti njim postopano po uredbi Visokega Komisariata o prilavi in zapori živine, ki je objavljena v »Službenem listu« kos 44 dne 2. junija t. l.

Slovenci radi prepovamo in ljubimo svojo pesem. Povski zbor Ljubljanskega Zveza nam bo znel na svojem koncertu niz slovenskih ljudskih in umetnih pesmi. Nakočeno slovensko pesem in delo izvajalec dokončno najbolje za zanimanjem za koncert. Zato pridno sežite po vstopnicah že v predprodaji v Matični knjižarni. Koncert bo v ponedeljek 19. t. m. ob 20 uri v dvorani hotela Unioa.

Na živilskem trgu. Ob hladnejšem vremenu se je v sredo razvijalo tržno vrvanje. Opažati je, da gre sezona za glavnoto solato vseh vrst h kraju. Je sedaj spet večje povpraševanje po tej solati in obstopajo gospodinjstva vsake prodajalke, ki napolnje na trg kosarke glavnoto solate. Trgovčanka je bila v sredo po torčevem dozerju na izbiro mnogo sadik pozne solate, jenske in zimsko endivje, kakor tudi sadik ohrovtia in pozneza zelja. Mnogo je na izbiro ohrovtia, kolerabe in lepe so tudi glave zgodnje zelje.

zolja. Neka kmetica je prodajala lučnen gral po 6 lir veliko merico. Mnogo je bilo naprojal zeleno, korenja in petršilja. Lepe kumare in jedline bude na trgu v vedno večji množici. Ob zidu Ljudske knjižarne je bilo v sredo veliko vrvenje. Na celi črti so bile razvrščene prodajalke borovnice. J. jih je bilo prav mnogo kljub temu, da so nekateri že napovedovali konec sezone za borovnice. Je pa čudno, da borovnice na krajih, ki so bili že popolnoma obrabni, spet znova zore in jih človek lahko še vedno dosti nabere. Sedaj so že prišle do zornice pozne borovnice. Napredaj je bilo nekaj lisik. Prejšnji teden je bil trg z njimi bolj založen.

Hipotekna posojila in krediti. V prvi polovici tega leta so bile v zemljiški knjižni znanovane mnoge transakcije, znanovanih je bilo veliko število prenosov lastniške pravice, znatno število vknjižb raznih posojil in kreditov, pa tudi mnoge izbrisov starih dolgov in drugih zemljiških knjižnih poslov. Hipotekni trg po podatkih zemljiške knjižne je še vedno trden. V januarju je bilo znanovanih n. pr. 45 predlogov za vknjižbo posojil in kreditov v skupnem znesku 12.568.418 lir. V februarju pa je bilo znanovanih 71 predlogov, toda le za znesek 7.735.169 lir. V teh dveh mesecih je bilo skupaj 116 predlogov za vknjižbo 20 milijonov 623.319 lir. Od vseh teh predlogov je bilo 62 predlogov, ki so se nanašali na vknjižbo zastavne pravice za hipotekna posojila v znesku 3.071.815 lir, ostali predlogi so zadevali znanovano vrstnega reda za hipotekne kredite, dane raznim podjetjem, in trgovcem v Ljubljani. Znanovano je bil v tem času vrstni red za največji kredit v znesku 6.355.804 lire, ki je bil dan nekemu podjetju.

Nameste vena na grob blagopokojne gospe Apolonije Hafner je darovala družina Marinko iz Prisilne ulice Elizabetni konferenci pri Sv. Petru 200 lir. — V lučnu rezev Bo povrnil!

Za stenografijo in strogoizni tečaj se sprejemajo prijave še ta teden. Tečaj bo trajal tri mesece. Učnina je zmerna. Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christofor učen zavod«, Donobranska 15.

Poizvedovanj

Izgnabl sem denarce s nad 500 Urami, nekaj slik in podobne. Pošten nabuditelj dobi lepo nagrado pri blagajni Ljudske knjižarne.

Lepo nagrado dobi tisti, ki je našel plahto za pokrivanje voz. Izgnabl sem jo 8. t. m. okoli 11 ure na poti od Strelške ulice, mimo Sv. Jožefa na Ambrozevi trzi in dolje do Ranzingerja. Poštenega nabuditelja prosim, da pusti svoj naslov pri vratarju Ljudske knjižarne.

Gledališče

Dramat

Cetrtek, 15. julija, ob 19.: »Nevesta s krono« Red Cetrtek.

Petek, 16. julija, ob 10.: »Mali lord«, Zaključek na mindinska predstava za Gili. Sobota, 17. julija ob 19.: »Nevesta s krono« Red A.

Nedelja, 18. julija ob 19.30: »Veliki mož«. Izv. Zednja uprizaritev te igre v letonjli sezoni. Cene od 15 lir navzdol.

Opera

Cetrtek, 15. julija, ob 19.: »Tih vodav«. Red A.

Petek, 16. julija, ob 19.: »Prodana nevesta«. Red Cetrtek.

Sobota, 17. julija ob 19.: »Madame Butterfly« Red B.

Naznanila

RADIO. Cetrtek, 15. jul. 7.30 Slov. glasba. — 8.40 Napoved časa, poročila v italijanskini. — 12.30 Prošča. — 12.30 Poročila v slovenščini. — 12.45 Osnova glasba. — 13.00 Napoved časa, poročila v italijanskini. — 13.10 Poročila vrlhovnega povelstva oboroženih sil v slovenščini. — 13.25 Prenos za Nemčijo. — 14.00 Poročila v italijanskini. — 14.10 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijaneec. — Orkestralna glasba. — 15.00 Poročila v slovenščini. — 17.00 Napoved časa, poročila v italijanskini. — 17.15 Orkester vodi dirigent Angelini. — 19.30 Poročila v slovenščini. — 19.45 Politični komentar v slovenščini. — 20.00 Napoved časa, poročila v italijanskini. — 20.20 Priponbe k dogodkom. — 20.49 Lahko glasbo vodi dirigent Gailino. — 21.10 Orkester vodi dirigent Rizza. — 21.40 Godba in zbor — vodi Giovanni Orsmondano. — 22.00 Vesele serenade. — 22.30 Moderna pesmi, vodi dirigent Zemo. — 22.45 Poročila v italijanskini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnarji Dr. Plečič, Bleiweisova c. 6, mr. Hočvar, Celovška cesta 62 in mr. Gariš, Moste, Zalogška cesta 17.

Dolina molka

J. Oliver Curwood 32

Marete prav gotovo ni bila te sode zanj pravi. Ni mu prišlo na misel, da ne dela prav, ko se radovedno ozira po sobici. Najbolj se je čudil številnosti in raznovrstnosti predmetov. Mogel bi pomisliti, da je v oblačilnici hčerke generalnega guvernerja v Ottawi, toda to je bila sobica deklice s skrajnega severa.

Začuden je — med drugim — ogledoval vrsto čevljev, skrbno položenih ob zidu. Se nikoli ni videl tolikšno izbiro ženskih čevljev, narejenih za isto nogo. Ni bila to obutev kakršna je na severu v navadi; vsi čevlji so imeli visoko peto in nekateri so bili takšne oblike, ki jih prej še ni videl, vsaj spomniti se tega ni mogel. Zopet se je v njem vzbudilo vprašanje: kdo je pravzaprav Marete Radissonova? Temu vprašanju so sledila še druga. Vsi čevlji so bili izdelki tovarne Favre v Montréalu; torej, če je prihajala iz Montréal, zakaj neki je šla potem tako daleč na sever? Če pa je živeła na severu, zakaj je potem nosila tako krhke in lahke čevlje, ki ji tam gori niso mogli koristiti? Zakaj je bila prišla v Athabasca Landing? V kakšni zvezi je s Kedstijem in zakaj se skriva v njegovi hiši? In zakaj...

Zaman je skušal najti odgovore na ta številna vprašanja. Ni mogel odmakniti oči od teh čevljev. Pokleknil je in jih začel natančneje ogledovati. Opazil je, da so bili že vsi čevlje uporabljeni, čeprav je v nekaterih bil odtis noge kemaj viden.

Nato je vstal in nadaljeval svoje preiskovanje. Gotovo je ona predvidevala vse, kar se bo pripetilo. Kent bi si prej dal odrezati roko, kot da bi odprl kakšno skatlo ali napravil kaj indiskretnega, toda Marete sama mu je rekla, naj se tu skrije, naj se skriva — če bo potrebno — tudi za obleke in druga oblačila, zato je pač moral pogledati kakšno je to skrivališče. Odmaknil je neko zaveso in površno pogledal: videl je veliko grmado svile, čipk in najfinjšega platna, nato je zaveso zopet zažgnil.

Nenadoma je zaslišal ropot; poskočil je, kakor da bi kdo v njegovi bližini ustrelil. Glavna vrata so se odprla in zaprla, toda zaprla so se tako odsekano in z vso silo; Kentu se je zdelo, da so se stene kar zamajale. Kedsty se je vrnil in očividno je bil zelo jezen. Kent je upihnil luč in v temi prišel k vratom. Mogel je slišati hitre in težke Kedstyjeve korake; nato je zaznal zapiranje drugih vrat in istočasno zvok Kedstyjevega glasu. Bil je razočaran.

Očividno sta bila Kedsty in Marete v sobi, ki je bila preveč daleč od Kentovega skrivališča, da bi mogel slišati, o čem govorita. Kent je bil prepričan, da je Kedsty bil v vojašnici in izvedel kaj se je zgodilo. Slabotni glasovi, ki so prihajali iz oddaljene sobe, so nenadoma postali glasnejši in večkrat je zadonelo jezo Kedstyjevo kričanje. Nato je nekaj zaropotalo, kakor da bi se zlomil stol; glasovi so utihnili, le težki Kedstyjevi koraki je še odmeval. Kent Maretinega glasu ni slišal, bil pa je prepričan, da je ona govorila, kadar ni bilo slišati ničesar. Končno je zopet zadonel Kedstyjev glas, bolj besen kot kdaj prej. Kentovi prsti so nervozno stiskali kljuko; mislil je, da je Marete v nevarnosti. Ni se bal, da bo Kedsty mladenko dejansko napadel, ker je bil prepričan, da nadzornik ne bi mogel biti nasilen nasproti ženski. Bal se je, da ne bi nadzornik odvedel Mareto v vojašnico; mla-

denkino zatiranje, da Kedsty tega iz važnih razlogov ne bo storil, ga ni pomirjevalo. Saj mu je sama rekla, da bi jo Kedsty najraje ubil, če bi se le upal. Kent je bil pripravljen na najmanjši dekličin krik ali ob prvem Kedstyjevem poskusu odpeljati jo iz hiše, bi prišlo do bitke kljub vsemu, kar mu je bila Marete povedala.

Zaslišal je odpiranje vrat in Kedsty je kot podivjan bik odšel po hodniku. Glavna vrata so se z glasnim treskom zaprla: nadzornik je odšel.

Kent se je odmaknil od vrat. Po nekaj trenutkih je slišal, kako Marete počasi prihaja po stopnicah. Vstopila je v temno sobo.

«Jeems!» — je zašepetala.

Stopil je k njej in začutil na lakteh pritisk njenih rok.

«Povejte mi... ali niste prišli doli?»

«Ne!»

«Niste nič slišali?»

«Besed nisem slišal, ampak samo zvok Kedstyjevega glasu.»

Ko je Marete zopet izpregovorila, se mu je zdelo, da iz njenega glasu zveni neizrečeno olajšanje.

«Dobri ste bili, Jeems! Zadovoljna sem!»

V temi je ni mogel videti, toda zaznal je nekaj, kar mu je pognalo kri v glavo, da mu je srce začelo močneje utripati. Sklonil se je in našel tiste ustnice, ki so se mu nudile; to je bila njegova nagrada. Obenem z dotikom njenih ustnic je začutil na ramenih pritisk njenih majhnih rok.

«Odšel je,» — je nato rekla. — «Zopet lahko prižega luč.»

XVI.

Kent je nekaj časa ostal negibno na svojem mestu, medtem pa je Marete poskela vžigalice in zopet prižgala svetilko. Odkar ga je poljubila, ni

izpregovoril nobene besede. Ni poskušal izkoristiti položaja in prijetni dotik dekličinih rok ga je držal, da je ni objel. Ta edini poljub mu je pognal vso kri v glavo in sleherna žilica njegovega telesa je od razburjenja trepetala. Pričakoval je, da bo ta poljub — kot nagrada za njegov ubogljivost — popolnoma ravnodušen ali drugače brezizrazen, toda njene ustnice, ki so ga poljubile, so bile vroče in trepetajoče.

Ko je bila svetilka prižgana, je zopet pogledal Mareto. Zavedal se je, da je zardel in tega niti ni poskušal skriti, presenetilo pa ga je, da poljub ni deklice prav nič vznemiril; niti najmanj ni bila zmedena kakor da se ni nič pripetilo.

Se bolj pa ga je začudila njena bledica, ki je bila v velikem nasprotju z njenimi lasmi in nenačuden izraz v lepih modrih očeh, ki pa ni mogel biti posledica poljuba. Slednjič se je nasmehnila, kakor da bi se hotela opravičiti.

«Zelo besen je bil,» — je rekla. — «Čudno je, da nekateri ljudje tako hitro izgube hladnokrvnost, kajne... Jeems?»

Rahlo trepetanje njenega glasu, viden trud, da bi se obvladala in poskusa nasmehnit se, so ga navdala z željo, da bi storil to, kar je opustil prej, ko ga je bila poljubila: objeti jo. Dobro je namreč videl, kaj mu je hotela prikriti: bila je v nevarnosti, v še večji nevarnosti kakor takrat, ko je v vojašnici tvegala napad na tri stražnike in se sedaj je bila vsa pod vtisom te prestane nevarnosti. Za nobeno ceno mu Marete tega ne bi hotela priznati, toda to je on sam uganil. Ob tej misli je mladenič začutil v sebi novo moč: njegova naloga je bila braniti to deklico, ki je — kakor je vse kazalo — bila sedaj njegovo dekle. Moral se bo boriti zenio in on je bil na to pripravljen. Marete je opazila izpremembo v njegovem obrazu in je nekaj trenutkov zamišljeno molčala.

SPORT

Nemško plavalno prvenstvo

V Erfurtu se je vršilo preteklo soboto in nedeljo nemško državno prvenstvo v plavanju. Dosegli so naslednje izide: 200 m prosto: Lehmann — Kiel 2:19; Plath — Berlin 2:21; Schröder — Kiel 2:22.1; 200 m prsno: Gold — Wilhelmshaven 2:43; Klein — Kiel 2:48.9; Sietas — Kiel 2:50.7; 100 m za ženske: Oberstein — Breslava 1:23; Karnatz — Düsseldorf 1:27; Hossfeld — Leverkusen 1:38; 100 m hrbtno ženske: Westhelle — Monakovo 2:20.3; Winkler — Bochum 1:22.2; Weber — Bayreuth 1:22.5. Spored prireditve v Erfurtu je obsegal tudi plavanje štafet in skoke v vodo.

Sportni drobci

Lahkoatletski trener Fidala bo vodil skupne treninge po sledečem urniku: v sredo 14. in četrtek 15. t. m. na Hermesu obkraj od 16.30 do 20 ure; v nedeljo 18. t. m. na igrišču v Tivoliju od 9 do 12 ure (samo za metelce, skakalce in za tekače z zaprekami — za moške in ženske).

Na italijanskem državnem prvenstvu lahkoatletov so dosegli prvega dne naslednje izide: Mariani v teku na 200 m 21.8 sek. Lanzi v teku na 800 m 1:51.6 min. Romeo v skoku s palico 4.00 m in Tosi v metanju diska 50.29 m.

Grški železničarji so gostovali v Mariboru proti moštvi istega imena in ga po trdi tekmi premagali s 5:2. Sodil je g. Murko, obisk je znašal okrog 800 gledalcev.

V Gradcu so priredili preteklo nedeljo štajersko lahkoatletsko prvenstvo, na katerem so tekmovalci Spodnje štajerske odnesli štiri prva mesta. V metanju kladiva je bil najboljši Mariborčan Guisnik z znakom 41.94 m. Drugi je bil Celjan Kodre, ki pa je precej zaostal za prvako (32.26 m). Član Rapida Oroszy je bil tretji v prav dobri formi in je zmagal v skoku s palico s 3.50 m. Grški Babič je zaostal za 50 cm in se plasiral na drugo mesto. Posebno dobro so se držali Spodnještajerci v teku na 5000 m, v katerem so zasedli obe prvi mesti: 1. Perc — Trbovlje 16:41.2 min., 2. Ant-

loga — Celje 17:05.1 min. O Schmidtu iz Ptuja čitamo, da je zmagal v metanju kopja z rezultatom 51.63 m. Omembe vredna je še znamka v skoku v višino: Babič (Gradec) 1.75 m.

Tudi v drugem razredu so razdelili spričevala. Mladika je končala z odliko in jo bodo vzeli v tovarštvu najboljših, kjer bo zamenjala enajstotico tobakne tovarne. Zabajk in Korotan pa sta si s šestimi točkami približno enakovredna. Za SK Vič je bilo sodelovanje v II. razredu domačega nogometnega prvenstva še hudo težavno, kar je razvidno zlasti po tem, da si je priboril eno samo točko. Podrobne ocene, ki so jih dobila moštva po šestkratnem tekmovanju, so naslednje:

Mladika	6	5	1	0	21:10	11
Zabajk	6	2	2	2	15:9	6
Korotan	6	3	0	5	12:13	6
Vič	6	0	1	5	7:23	1

Zmago Košir si je priboril naslov državnega prvaka v teku na 1500 m. Na lahkoatletskem prvenstvu Italije za l. 1943. so podelili naslednje naslove: tek na 100 m Mariani 10.7 sek. tek na 400 m Lanzi 48.9 sek. tek na 1500 m Košir 3:56.8 min. tek na 5000 m Beviacqua 15:23.1 min. tek na 110 m z zaprekami Facchini 14.9 sek. skok v višino Campagner 1.90 m. troskok Pieracci 13.71 m. suvanje krogle Bertocelli 14.19 m. metanje kladiva Taddia 49.18 m. V našem rojaku Koširju moramo reči, da je prekosil samega sebe, ko je v težki konkurenci z Adelom in Vitalom postavil tako odlično znamko. Časopisna poročila hvalijo zlasti njegovo izborni taktiko in do podrobnosti preračunane sile. Tekmo je odločil v svojo korist šele potem, ko je šlo za zadnje drobce sekunde. Ercole Adelo je bil drugi s časom 3:57.4 min., Vitale Guerrino pa tretji 3:57.8. Zaradi primerjave Koširjevega uspeha dodajemo, da znaša italijanski državni rekord v teku na 1500 m 3:49 (Beccali), svetovni pa 3:45.8 (Haegg, Švedska). Lansko leto je dosegel italijansko drž. prvenstvo na tej progi Vitale s časom 3:57.2 min.

Derby v Topčiderju. Konjske dirke v Topčiderju so nedavno dosegle svoj višek letošnje sezone, ko je šlo za pol milijonsko nagrado. Že v dopoldanskih urah so krenili najbolj navdušeni prijatelji beograjskega konjskega športa proti idiličnemu topčiderskemu dirkališču. Popoldne je vozilo tjakaj več posebnih vlakov. Vseh gledalcev je bilo čez 15.000. Na dirki triletnih žrebet, ki se je razvila na 2400 m dolgi progi, je zmagal Granit iz Vlasinove konjušnice. Delež visokega dobitka mu pripadel tudi jezdecu Schejbalu in trenerju Djurdjevu.

O Svedu Strandbergu poročajo, da se je po zadnjem nastopu postavil na čelo evropskih sprinterjev. Zdaj je že hitrejši od Nizozemca Osendarpa, saj je pretekel 100 m v 10.4 sek. Ze dolgo se ni zgodilo, da bi brali na prvem mestu evropske razpredelnice prvakov na 100 metrov ime Sveda.

Spet žizek! V Orti se je zbrala elita plavalcev na dolge proge in tekmovala na 2200 m. Dosegli so naslednje izide: 1. Branko Žizek 51:02.5, 2. Jože Močan 51:19, 3. Ognio Geminio 51:25, 4. Signori Giacomo 51:09, 5. Garutti Enzo.

Naročajte »Slovenca«!

Novi dokazi, da je Roosevelt kriv vojne

Iz zaupnih razgovorov, ki jih je imel bivši francoski veleposlanik v Washingtonu z ameriškim predsednikom leta 1938

Rim, 9. jul. e. Da je sedanje vojne kriv Roosevelt, ni propagandna trditve, ki bi ji sovražnik lahko oporekal. Je to resnica, ki jo razodevajo številne listine, govori in zaupna poročila veleposlanikov, listine, ki so zbrane v arhivih nemškega zunanjega ministrstva in ki so bile objavljene pod naslovom »Rooseveltova pot k vojni knjigi«, o kateri smo že pisali.

Zdaj je bila objavljena še druga knjiga, nič manj zanimiva kakor prva, polna novih listin in dokazov, da je sedanje vojne kriv predsednik Združenih držav. Evo na primer listine, ki nosi številko 33: je to strogo zaupno poročilo, ki ga je bil podal francoski veleposlanik v Washingtonu, de Saint-Quintin, zunanjemu ministru dne 11. junija 1938. Politični položaj je bil tedaj v znamenju »umišljene zmag« zahodnih držav. Dne 21. maja 1938. natanko dva meseca po priključitvi Avstrije nemškemu Reichu, so se razširile lažnjive govorice, da namerava Reich napasti Češkoslovaško, ta načrt pa da se je pozneje opustil po koraku, ki sta ga storili v Berlinu Anglija in Francija. Francoska politika je naredila slabo potezo, ko se je izpostavila — tako je dobesedno dejal francoski veleposlanik v Washingtonu — hudi nevarnosti vojne. Roosevelt je pritril in popihal na žerjavico. Lgovoril je samozvestne besede, ki so francosko politiko pripravile do tega, da je naredila svoj sklep, prav tako kakor javnost lahko sklepa danes, ko je brala to listino. Evo vam jo v skrajšani obliki, kakor jo ponatislje »Frankfurter Zeitung«:

Št. 125 (zaupno), Washington, 11. junija 1938.

Predmet: Dvoje razgovorov s predsednikom Rooseveltom. (Prvi del poročila govori o Rooseveltovem povabilu francoskega veleposlanika, ter vsebuje razgovore in stavke, ki sta jih izmenjala o različnih zadevah), nato pa francoski veleposlanik nadaljuje:

«Predsednik ni hotel zamuditi prilike, da dá polnega duška svojememu sovraštvu do totalitarnih držav in proti njihovi politiki nasilnega ropanja. Omenil sem mu, da je Češkoslovaška zadnje čase preživljala težko krizo in da je odločen odpor te male države, odpor, ki je po zaslugi vse pomoči, ki sta jo dajali Francija in Anglija, pripomogel k temu, da Nemčija ne more neovirano izvajati svojih načrtov.

«To je bilo dobro delo, je živahno pripomnil Roosevelt, »kajti ti ljudje res ne poznajo drugega ko silo.« Pri teh besedah je stisnil pest in zažugal: »Takole je treba govoriti z njimi.«

Predsednik je nato govoril o nekem filmu, ki so ga zvečer vrteli v Beli hiši. Film je prikazoval, kako so se odigrali dogodki v E-ropi ob koncu svetovne vojne, predvsem usprave ob podpisovanju versajske mirovne pogodbe. Videl si na platnu nemške zastopnike, kako so bili globoko pobiti, ter slišal, kako so zavezniški državniki, predsednik Wilson, Lloyd George in Clemenceau izražali svoje zaupanje, da bo le mogoče upostaviti končnoveljavno mir.

Potem so vrteli prizore, kako naj bi se Nemčija počasi spet osvobodila: Izpraznitev Poruhrja, izpraznitev krajev na levem bregu reke Rene, zopetna priključitev Posarja Nemčiji, izstop Nemčije iz Društva narodov, obnovitev njene vojske ter po-

polne vojaške oblasti nad levim bregom Rena ter slednjič priključitev Avstrije ter najvažnejši koraki na poti do takšnega stanja, v kakršnem je bila Nemčija prej.

Kaj nam bo prinesla bližnja bodočnost? Razkovanje ali zaslužnje Češkoslovaške, napad na Madžarsko in Romunijo, prodiranje proti Črnemu in Sredozemskemu morju preko držav, ki bodo do igre igrala v tej zlobni igri ali pa se ne bodo upale upreti.

Vljudno sem opozoril predsednika, da se je Francija, potem ko je živeła nekaj let v strahu pred nemškim vdorom, po Briandovi zaslugi odločila za politiko zblizanja z Nemčijo in da jo je izvajala do skrajnih meja možnosti. Ko pa ji ni preostajala nobena druga pot več, se je brez odloga izpostavila težki nevarnosti vojne.

«Kako drugače se tudi ni mogla odločiti, je pripomnil predsednik. Nato se je za nekaj trenutkov zamislil, zmajal z glavo in še dodal, ko da bi govoril sam s seboj:

«Če bi morala propasti Francija, bi ji morali mi — to je čisto razumljivo — slediti.»

Te besede je predsednik Roosevelt spregovoril z zelo prečiščevalnim glasom, in te njegove besede tudi niso dopuščale nobenega dvoma niti glede njegovih čustev niti glede smeri, v kateri bi ustvarjal javno mnenje v Ameriki v primeru, če bi se Francija znašla ob boku Anglije v boju proti fašističnim silam za obrambo demokracije in svobode. Sledi podpis: R. de Saint-Quintin.

TEL. **KINO UNION** 22-21

Film, ki ga preveva nedolžno veselje in prekipelava mladost, v katerem premaga otroška iskrenost vse intrige in nakane zlobnih pokvarjenecv...

»Očetova ljubljenska«

Chiaretta Gelli, Armando Falconi, Dina Galli in Anna Vivaldi.

Predstave ob 16.30, 18.30, 20.30.

TEL. **KINO SLOGA** 27-30

Mnogo zabave vam nudi odlična komedija

»Pustolovščine Anabele«

v glavni vlogi:

Fioretta Dolfi, Amalia Chellini, Paolo Stopa.

PREDSTAVE ob 14, 16, 18 in ob 20. uri!

TEL. **KINO MATICA** 22-41

Slavna češka igralka LIDA BAAROVA in Gustav Nezval v ljubzenski romanca po noveli pisatelja Honoréja de Balzaca

»Ljubica z masko«

Produkcija Lucerna-Film-Praga.

Režiser Otokar Vavra.

PREDSTAVE ob 16, 18.30 in ob 20.30. url.

Domačija v cvetju

Tomaž Poklukar

80

Ko mu je nekoč očitala, da se preveč žene, ji je odgovoril, da plete gnezdo za desetoro otrok, da ne bodo smeli trpeti pomanjkanja. Od Matevža se je našel prizadevnosti v želji, da ne bi zaostajala predaleč za njim.

Zdaj je obnemogla, jutri pa bo spet vse dobro.

»Se vedno leži?« je vprašal Andraž svojo ženo, ko se je vrnil iz gozda.

Ko mu je pritrdila, ji je šepetaje dejal, če misli, da bo že kaj. Obraz se mu je razlezel, kakor da bi uganil, kaj slabi snah.

»Ne vem, nič ne kaže.«

»Nič ne kaže,« je ponovil počasi ter zavil proti žagi. Pozabil si je privoščiti čašo vina, čeprav se je zaradi tega nameril k hiši.

Čez dva dni je Majda vstala. Materi se je opravičevala, da bo še ostala doma, ker se počuti slabo.

V zapiščenosti je štela dneve do Matevžev vrnitve. Vse bo spet dobro, ko bo prišel domov, je mislila. Novih moči bo čutila ob njem in novega poguma.

Zdaj ga je že dobro poznala in je vedela, da se bo vrnil prej, kakor je

bil obljubil. Ampak, revež, spet bo razočaran. Tudi tokrat mu ne bo mogla sporočiti tisto, kar si tako zelo želi.

Z vprašujočimi očmi me bo gledal, si je mislila, jaz pa bom morala molčati. Razumel me bo in bo žalosten.

Iz predala je poteznila leseno skrinjico, z belimi ptežnicami ozaljšano. Brala je stara pisma, ki jih je pisal s Pokljuke, prebirala je tudi oguljene lističe, ki jih je pošiljal na skrivaj v prvem letu ljubezni.

Oživel so nežni spomini; Majda se jim je vdala kakor zibelka, ki jo poganja materina noga.

Odkar se je poročila, še ni odprla dragocene skrinjice s pismi; zdaj jih prebira, čeprav jih zna skoraj na pamet. Želela si je, da bi se še enkrat vrnila časi, ko sta zardevala, če sta se srečala. Takrat je bilo vse lepše, vse je bilo zavito v kopreno nežnega pričakovanja.

In zdaj?

Zdaj ni popolnoma tako kot je pričakovala. Vendar tudi danes ne bi oklevala, če bi še bila svobodna. Matevža ima rada, čeprav ni docela takšen, kakršen se ji je prikazoval v

sanjah. S skrbmi je obložen in stransko daleč naprej misli; ni tako močno zasidran v vsakdanjosti kakor bi si ona želela. Za otroke skrbi, ki jih še ni nasvetu, pa o prednikih premišljuje, ki so že davno pod zemljo.

Ne, nič mu ne more očitati, ravno nasprotno: vedno več razloga ima za to, da ga spusti.

Svet nad Sv. Lovrenco se je kopal v otožnih jesenskih barvah. Dan in noč je deževalo, nato se je nebo znova zjasnilo, in sonce se je poslavljalo od tisočih smrek, gojč, macesnov, bukev, brez, hrastov, grmičev in vse do najdrobnejših bilk, ki jim je ugašalo življenje; nekaterim samo za dobo zimskega spanja, nekaterim pa za vedno.

V soboto popoldne se je oglašil pri Andraževih čedno napravljen gospod z lahko palico v roki. Povprašal je po Matevžu. Ko so mu odgovorili, da ga ni doma, je želel govoriti z njegovo soprogo.

Bil je inženir Janez.

»Kar takole samo vse pusti doma?«

O, usesa mu bom navil, ko ga bom srečal!»

Obiska je bila Majda vesela, čeprav ni čutila ničesar do tega človeka. Bil je znanec, in prijetno ozračje po mestu je prinašal seboj; samo v toliko ga je bila vesela, ko je prišel.

»Mož moj ima veliko dela; zdaj se je moral pobrigati za boljši trg za les-

no trgovino. Odpotoval je s splavarji.

O Vseh svetih bo spet doma.«

»Hudo pusto vam mora biti, ko ste tako sami, — skoraj bi rekel, kruto iztrgani iz vaše sredine.«

»Kruto pa že ne, gospod inženir, saj sem vedela, da tu ne bo čajank ali koncertov. Dolgčas pa je samo ljudem, ki so se z njim rodili. In še onim je dolgčas, ki si ne znajo poiskati dela. Taki so res pomilovanja vredni,« mu je rekla in hotela poudariti, da sama ne spada v to vrsto ljudi.

Janez je pravil, da sam niti na Fali ne more držati, da bi se odpeljal zvečer v mesto. Nekaj ga žene med ljudi, s katerimi se lahko pomeni o vseh dnevnih dogodkih pa o kulturnih in političnih zadevah; družba daje človeku pohude in razvedrila.

Dejal je, da se docela strinja z Nietzschejem, ki je napisal, da je dan izgubljen, če nisi plesal; se pravi, če se nisi naučil veselja, tega balzama, ki sladi življenje.

V gotovem oziru se je Majda strinjala z njim. Tudi zanjo pomeni družba enako čutečih ljudi pobudo, ki priliva življenjski radosti novih sokov. Pritrditi pa mu ni hotela.

»Povsod je lahko človek zadovoljen, če je prepričan, da izvršuje svojo življenjsko dolžnost,« — je rekla, in če hodi s takim človekom kot je Matevž, je dodala v mislih.

»Pri nas je divna okolica in niče-

sar nama ne manjka, hvala Bogu.«

»O, tudi jaz sem velik prijatelj narave; poleti ne morem zdržati, da ne bi šel v hribe. Zdi se mi pa, da je svet veliko lepši, če ga gledaš kot lovec, kot smučar ali kot turist.«

»In vendar poznam tudi meščane, ki si želijo na kmete.«

»Da, toda kot izletniki. Če bi bil jaz na Matevževem mestu, bi lepo otvoril odvetniško pisarno, sem pa bi hodil na počitnice. Več bi imel od življenja, zlasti pa vi, ki ste rojeni za fino družbo.«

Majda se je nasmehnila; skoraj se je že odvadila tega, da bi ji kdo laskal.

»Poleg osebnih želja so druge stvari, ki posegajo v usodo,« mu je odgovorila.

Zdaj sta prišla na spolzko pot, ko sta bila dejansko istih nazorov. Ni mu mogla več oporekati, in je zasukala pogovor drugam.